

Bajtársi Levél

XL. ÉVFOLYAM
2. SZÁM

CALGARY, ALBERTA, CANADA
1987, OKTÓBER 31.

A MAGYAR KIRÁLYI CSENDŐR BAJTÁRSI KÖZÖSSÉG KÖZPONTI TÁJÉKOZTATÓJA
világszervezetünk, az MKCsBK alakult: 1949-ben.

bajtársaink hivatalosan bejegyzett, jótékony célú társadalmi egyesületeket alapítottak
az AMERIKAI EGYESÜLT ÁLLAMOKBAN:

OHIO államban: Magyar Csendőrök Családi Közössége, (Family Society of Hungarian Veteran Gendarmes), Charter: B.56-940, Cleveland, OH.USA, 1958.július 14.-én.

KANADÁBAN:

ONTARIO tartományban: Magyar Királyi Csendőr Bajtársi Közösség, Toronto-i Jótékony-sági Csoport, (Royal Hungarian Gendarmarie Veterans' Benevolent Association of Toronto), No. 10 Liber 1163, Toronto, Ont., 1962, szept. 27.-én.

QUEBEC tartományban: MKCsBK Montreal-i Csoport, (Association des Vétérans Gendarmes Royaux Hongrois), No. 96 Libro C-268 Quebec, P.Qu. le decembre 19, 1972.

ALBERTA tartományban: Magyar Királyi Csendőr Bajtársi Közösség, Calgary-i Csoport, (Veterans' Association of the former Royal Hungarian Gendarmerie) No.8775, Edmonton, Alta, 28th October, 1975.

K i a d j a:

AZ MKCsBK VEZETŐSÉGE.

Veterans' Association of the former Royal Hungarian Gendarmerie
ADMINISTRATION CENTRE:

712- 54th Avenue, S.W.
CALGARY, Alberta, CANADA
T2V 0E1

*Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában!
Amen.*

BAJTÁRSI LEVÉL

" Járd be a világot és hirdesd a M. Kir. Csendőrség jó hírnevét! "
(Néhai vitéz SUBIK KÁROLY prelátus, Gráz 1948.XI.20.-án)

XL.Évfolyam 2. szám

CALGARY, 1987.OKTÓBER 31.

TARTALOM:

	OLDAL
I. A Vezetőség hírei	
II. Személyi Hírek, változások	
III. Beszámolók a bajtársi közösségek életéből	
IV. A magyar élet egyesületi és társadalmi eseményei	
V. Beszéd, cikkek, elbeszélések, vers	
VI. A Múzeum hírei	
VII. Könyvismertetés, sajtóhírek	
VIII. A Vezetőség levelesládájából	
IX. Felhívás, értesítések, kiegészítés, nyugtázások	

+ + +

M. KIR. FEGYVERES ERŐK MUZEUMA

Alapították és fenntartották mint MKCsBK Múzeum és Könyvtárt Torontóban, Az Eszmei Csendőr Laktanyában 1971.IV.18- 1984.XII.16.-ig, a torontói magyarság és más látogatók osztatlan elismerését kiérdemelve az MKCsBK, a Központi Vezetőség és néhai vitéz SZATHMÁRY KÁROLY C.M. (1916 - 1985) ügyvezető elnök, múzeumőr.

A Múzeum állandó CÍME: Magyar Ház, Kanadai Magyar Kultur Központ
840 St. Clair Ave., West
TORONTO, Ont., M6C 1C1 Canada.

A Múzeum vezető és irányító szerve a Múzeumi Bizottság.

Elnök: Dr. NAGY GYÖRGY

TAGJAI:

A MUZEUM RÉSZÉRŐL:

Dr. Szalontai Sándor
Jakab Iván
Kiss Károly
Peterdy Mihály
Borbás Károly tb.cső.
ifj. Podonyi István

A MAGYAR HÁZ RÉSZÉRŐL:

Dr.v. Ormay József
Kósa István
Csekő Miklós
Sárközi Aurél
Szűcs Gábor

Kurátorok: Dr. Szalontai Sándor és Borbás Károly

MAGYAR KIRÁLYI CSENDŐR BAJTÁRSI KÖZÖSSÉG

alakulási év 1949, Gráz, Ausztria. Vezető 1950-1960-ig:
néhai nemes folkusfalvi FOLKUSHÁZI LAJOS, ny.á.m.kir. altábornagy
a m.kir.Csendőrség volt felügyelője.

ÖNKÉNT ÉS ÖNZETLENÜL INTÉZI VILÁGSZERVEZETÜNK TÁJÉKOZTATÓ, NYÍLVÁNTARTÓ ÉS
SEGÉLYÜGYI SZOLGÁLATÁT.

A./ KÖZPONTI VEZETŐSÉG

vitész Szendi József segélyalap kezelő pénztáros (Sarasota)	Dr. Kiss Gyula központi vezető	Domokos Sándor Bajtársi Levél főszerkesztő
ifj.vitész Kőrössy Zoltán jelvény-éremkezelő	Dr. Szalontai Sándor a torontói csoport vezetője	Fazekas Lajos nyilvánartó
Vörös Imre ellenőr	vitész Rácz István központi pénztáros	Varga István ellenőr

B./ BAJTÁRSI LEVÉL

Az MKCsBK hivatalos lapja, központi tájékoztatója, Beszámol közösségi,
egyesületi és társadalmi eseményeinkről, a magyar élet híreiről világ-
szerte.

Személyi hírek, könyvszemle, közérdekű levelek és értesítések, valamint
a hozzájárulások nyugtázása minden számban.

Alapította, megindította és terjesztette Gráz-ban (Stájerország, Ausztria)
és környékén, 1947.VI.21-1949-ig a "Gráz-i Magyar Csendőrök Bajtársi
Asztaltársaság"-a, utána az MKCsBK 1951-ig.

Ügyvezető, levelező, szerkesztő és kiadó: Jegenyés Pál főtörm.; Elnök:
néhai vitész Karsay Jenő alez.

Szerkesztette és kiadta Bregenzben, Dreierbergenben, majd Utrechtben
1951.V.12-től 1964.IX.5.-ig: néhai vitész Karsay Jenő alez.; munkatárs:
néhai vitész Karsay Jenőné, születetett Gerencsér Lily.

Szerkesztette és kiadta Islingtonban, majd Etobicoke-ben 1964.X.1-től
1975.VI.10.-ig: néhai vitész Kövendy Károly CM. százados.

Szerkesztette és kiadta 1975.VII.1-től 1981.XII.31.-ig Calgary-ban,
(Alberta, Kanada): dr.Kiss Gyula és a Szerkesztő Bizottság.

Szerkesztette és kiadta, (Vezetői Bajtársi Levél néven) Sarasotában,
(Florida, USA.) 1982.I.1.-től 1983.V.31.-ig: vitész nemes Baranchi Tamás-
ka Endre.

Szerkeszti 1983.VI.1.-től a Szerkesztő Bizottság, s kiadja a Vezetőség:

vitész Keresztes Lajos lektor	Domokos Sándor főszerkesztő	Dr. Kiss Gyula felelős kiadó
----------------------------------	--------------------------------	---------------------------------

Minden cikkért és közleményért, annak szerzője, a közlésért a kiadó felelős.

I .

A VEZETŐSÉG HÍREI

Kellemes, kegyelemteljes, szép karácsonyi ünnepeket és szerencsés, boldog Újesztendőt kívánunk Bajtársainknak, Hozzátartozóinknak és Barátainknak

az MKCSBK Bajtársi Levél Szerkesztősége, Kiadóhivatala
és a Központi Vezetőség.

II .

SZEMÉLYI HÍREK

KINEVEZÉS:

A Magyar Királyi Csendőr Bajtársi Közösség Központi Vezetője
1987 augusztus 20.-án

BALOGH ZOLTÁN MIHÁLY gépészmérnök, az USA légiere tart.tisztje, San Antonio-i (Texas, USA) lakost, Közösségünk felé megnyilatkozott érdeklődése és bajtársi együttérzése elismeréseképpen, az illetékes szórványvezető javaslatára az MKCSBK tagjául fölvette és tiszteletbeli csendőrnek kinevezte. (8/ 1987)

+ + +

HÁZASSÁGKÖTÉS

Nemes sárospataki SZEPESI SZANISZLÓ K.S.L., O.C.M. és felesége CALLAN SYLVIA, R.N., K.S.L. örömmel közlik, hogy fiuk: ifj. nemes sárospataki SZEPESI SZANISZLÓ, B.Sc. és MALKOLM WANDA, B.A., M.A. 1987 július 3.-án az anglikán egyház szertartása szerint örök hűséget esküdtek egymásnak.

Mind a szülők, mind az ifjú férj - mindhárman az MKCSBK tiszteletbeli tagjai - ezúton mondanak köszönetet azoknak, akik megjelentek a szertartáson, valamint azoknak, akik az esküvő utáni partyn fejezték ki jókívánságaikat. (Id.n.s.Sz.Sz. 1987.VII.20.-)

NÉMETHY G. JÓZSEF gépészmérnök és LORENZEN LÓRI 1987 július 4.-én tartották esküvőjüket a Szent Pál Ev. Lutherán templomban Chicago Highland (Heights)-on Ill. , USA.

JEGENYÉS JEFFY (a Minneapolis-i Coca Cola Művek alkalmazottja) és Lawler Betty 1987 augusztus 1.-én tartották esküvőjüket a Szent Edward r.k. templomban Bloomingtonban (Minn., USA).

Mindkét ifjú férj JEGENYÉS PÁL főtörm., a Bajtársi Levél levelező munkatársa és felesége KOVACS ARANKA unokája. (J.P.1987.VIII.3.)
SZÍVBŐL KÍVÁNUNK ERŐT, EGÉSZSÉGET AZ ÚJ HÁZASOKNAK, GRATULÁLUNK A CSALÁDNAK ÉS A KEDVES NAGYSZÜLŐKNEK: A KÖZPONTI VEZETŐSÉG

+ + +
LÁTOGATÁS

Dr.KISS GYULA bs., az MKCsBK vezetője, 1987.V.21-25-ig meglátogatta a VICTORIA-ban (B.C.,Kanada) lakó bajtársakat és személyesen adta át a 40 éves működésünk emlékére készült Emléklapokat.

Ugyanekkor virágot helyezett a Dél-Vancouver-szigeti Kanadai Magyar Társaság által 1986-ban a Saanich-i városháza mellett felállított szabadságharcos emlékműre.

A bronz emléklap felírásának címe magyarul: " Azok emlékére, akik szabadságunkért meghaltak! "

A Kp.Vezető itt mond köszönetet v.HANGODI JÁNOS-éknak és a bajtársaknak az ottartózkodása alatt élvezett igen jóleső vendéglátásokért.

+ + +

BETEGSÉGEK -- FELGYÓGYULÁSOK

vitész NAGY LAJOS (Spring Hill, Fla.,USA) 1987.VI.3.-..." hogy én Húsvét előttől nem adtam életjelt magamról, annak testi nyavalyám az oka, amihez még egy másik, különös furcsa érzés is párosult, a semmivel nem törődés, letargia. Nem hallani, nem látni egy sereg szebbnél szebb, jobbnál jobb könyv birtokában! A hallás, a hallókészülék segítségével még megy. De nem telefonon, mert azon csak zúgás, zörgés és hangfoszlányokat tudok érzékelni. Hosszú életem első Húsvétja, amit ágyban, párnák között töltöttem, izzadtságban, olyan fejförgöcsöktől kínozva, amiket soha, még csak nem is képzeltem. Holnap mennem kell a hindu orvosnőm elé. Valószínűleg röntgenre küld..."

vitész BARANCHI TAMASKA ENDRENÉ (Sarasota,FLA.,USA) 1987.IV.15.-én kórházba került, s másnap Nagycsütörtökön, nyolc és fél órás operáción esett át, sikeresen. Öt nap múlva hazabocsátották. Csupán látásával van még egy kis baj, mert az jelenleg még kettős. De már az is sokat javult.

Dr. KULI SÁNDOR (Sarasota,FLA.,USA) 1987.IV.13.-án kisebb szívatokkal került kórházba, s onnan tíz nap múlva hazabocsátották. (v.BTE. 1987.VI.4.)

A közel-multban operáción estek át FADGYAS LÁSZLÓ bs.-unk, valamint Dr.ELEK SÁNDOR (Melbourne,VIC.,Ausztrália) tb.bs.-unk feleségei, csoportunkat lelkesen támogató Asszonyaink. A sikeres műtétekből felgyógyulva mindketten jó hangulatban vettek részt 1987.VI.7.-én az MHBK 40 éves emlékbankettjén. (Dr.Sz.E. 1987.VI.15.-)

1987 április havában v. SZAKÁLL ENDRÉ-t a Vitézi Rend ausztráliai törzskapitányát, tb.cső. bs.-unkat tüdőrákkal operálták meg, melynek során tüdejének egy részét eltávolították. A műtét sikerült. Kiváló sportember bs.-unk, aki az Ausztráliai Vívószövetség elnöke, az Order of Australia kitüntetés tulajdonosa, erősen a javulás útján van. Résztvett a VI.7.-i Hősök napi ünnepélyes szentmisén. (dr.Sz.E.'87,VI.15)

DAJKA ISTVÁN (Gaiberg, BRD.) beteg jobb térdének gyógyítására szept. 6.-ra beutalást kapott egy Garmisch-Partenkirchen-i magán orthopéd klinikára. Elaltatják, s egy komputerirányítású műszerrel beinjekcióznak a térdébe, azokra a helyekre, ahonnan a porc lekopott: folyékony porcogót. Négy napi fekvés után kibocsájtják. Egyik 80 éves ismerőse, aki két mankóval tudott csak járni - gyógyultan jött haza erről a klinikáról. (D.I.1987.VI.24.-)

Isten segítsé bs.-unkat is a gyógyuláshoz. Szerk.

JOBBULÁST, ERŐT, EGÉSZSÉGET ÉS TELJES FELGYÓGYULÁST KÍVÁNUNK KEDVES BAJTÁRSAINKNAK!

HALOTTAINK

LAJTAVÁRI ANDOR szkv. m.kir. csendőrezredes, a Magyar Érdemrend Lovagkeresztje és más háborús és békekitüntetés tulajdonosa, érlemeszese- ben, Sao Paulo-ban (Brazília) 1986 novemberében, 87 éves korában meghalt.

Győrött született, 1899.III.6.-án. Az I.Világháborúban katonai szolgálatot teljesített, mely után belépett a Testületbe. Utolsó beosztása Budapesten volt, a H.M. 20.csendőrségi osztályán, mint előadótiszt.

1949-ben vándorolt ki Braziliába. Sao Paulóban kitanulta a bőrdísz- műves szakmát és abból tartotta fenn családját. Visszavonult életet élt. Temetése XI.15.-én ment végbe a r.k.egyház szertartása szerint.

Gyászolják: családja és bajtársai. (v.V.M.A. 1987.IV.17.-)

Kisborosnyói TOMPA MIKLÓS, m.kir.csendőrszázados, az újjólagos Kor- mányzói Dícsérő Elismerés a Magyar Koronás Ezüst Érem a hadiszalagon a kardokkal és más kitüntetések tulajdonosa, a kaposvári volt csendőr- osztály segédtisztje, az MHBK angliai csoportvezetője Wolverhamptonban (Anglia), sok szenvedés után, 1987.V.19.-én szívszélhúdásban hirtelen meghalt.

Szegeden érettségizett és szerzett az egyetemen jogi absolutoriumot. 1937-ben jelentkezett a Csendőrséghez, végezte a Ludovikát és 1939-ben a cső.ti.tanfolyamot. 1944-ben a kaposvári cső.zlj-nál század- majd zlj. parancsnok. Alakulatát 1945-ben Marcaliba (Somogy vm.) vitték, hol védelmi állást vettek föl német kötelékek között. Itt tehermentesítő támadást hajtottak végre a szovjet-orosz vonal ellen, melynek során súlyos veszteségeket szenvedtek. Márciusban kivonták őket s a Szt.László ho. utóvédjeként vonultak vissza. (B.L.1975.I-VI.)

1947-ben Ausztriából Angliába vándorolt ki, Wolverhamptonban telepe- dett le, hol gyomor bajból eredő rossz egészségügyi állapota mellett is résztvett a magyar közösségi munkában. A helybeli lengyel bs. egyesület-

nek tb. tagja volt.

Kívánságára Nt. PÁTKAI RÓBERT ev.lelkipásztor, esperes temette.
1987.VI. 16.-án elhamvasztották.

Gyászolják: fiai, leánya, menyei, unokái, barátai és bajtársai.
(Sz.P. 1987.VI.24.-)

Kovácsnai DEME LAJOS szkv.m.kir. csendőrszázados, a kassai volt cső-
szárny h.parancsnoka, az MKCsBK volt vezetőségi tagja, kanadai terü-
letvezetője, a hamiltoni csoport igazi hűséges tagja, a Bajtársi Levél
levelező munkatársa hittelt, erős akarattal és türelemmel viselt súlyos
betegség után Hamiltonban (Ont.Kanada), 1987.II.16.-án, 73 éves korá-
ban csendesen elhunyt. (B.L.1987/1.szám)

Olaszliszkán (Zemplén vm.) született 1914.VIII.9.-én.Sátoraljaújhe-
lyen a piaristáknál érettségizett. Kárpátalján, az 1.Honvéd Hegyi Dan-
dárnál teljesített katonai szolgálatot. Jogot végzett a miskolci Jog-
akadémián. 1941-ben jelentkezett a Csendőrséghez. Később hadibeosztás-
ba került. 1944 decemberében kinevezték a Magyar Nemzeti Bank aranyfe-
dezete és egyéb anyagának Németországba való szállításához felállított cső.
különítmény parancsnokául. Az anyag 1946 őszén hiánytalanul került
vissza Magyarországra. (B.L. 1977/1. szám)

1954-ben vándorolt ki Kanadába, hol papírgyárban dolgozott, később
mint rajzoló, 15 évig az Ontario Közoktatásügyi Minisztériumnál, mint
katolikus iskolaszéki felügyelő működött nyugdíjaztatásáig. A magyar
szellemi életben vezető szerepe volt. Csendőrségi, történelmi, irodal-
mi beszédeket tartott, számtalan tanulmánya, cikke jelent meg a magyar
emigráns sajtóban.

Elnöke, vezetőségi tagja volt az egyházközségi tanácsnak, a Magyar
Társadalmi Klubnak, a Nyugdíjasok Klubjának, a Kultur Bizottságnak.
Munkáját ellátta betegségében is, haláláig.

A magyarság osztatlan részvétele mellett temették II.19.-én.

Lelki üdvéért a Szentmisét Ft. FÜLÖPP JÓZSEF S.J. mutatta be a Szt.
István r.k. magyar templomban papi segédlettel. Koporsóját a gyász-
szertartás alatt a csoport 1953-ban fölszentelt zászlója borította. A
bajtársi virág-csokor ott volt a ravatalon.

Koporsóvivők voltak bajtársai részéről: LÁNG LAJOS és VÁRKONYI FE-
RENC.

Búcsúztatta a szentmise keretében, barátja: Ft.Msgr. Dr. HENKEY
KÁROLY az alábiakban:

" Bár Lajos testvérünk számára a halál már felszabadulás, megváltás volt, mégis ne-
héz szívvel állunk koporsója előtt. De bánatunk nincsen ellentétben a feltámadásban
való keresztény hitünkkel. Emberek vagyunk és emberi módon érzünk. Még az Úr Jézus
is könnyezett, barátja, Lázár sírja előtt. Ő megérti a mi szomorúságunkat.

Deme Lajos, nekem egyik legrégebb barátom. Még Miskolcra ismertük egymást. Én
hittanár voltam, Ő akkor végezte a jogot. Csendőrszázadosként fejezte be a második vi-
lágháborút, egységével Ő kísérte ki a Magyar Nemzeti Bankot Ausztriába.

1950-ben, Angliában ismét találkoztunk. Ott ismerkedett meg feleségével, Geng
Ilonával, kihez engem szintén meleg kapcsolatok fűznek. Nővére tanártársam volt a
miskolci zárdában, bátyja pedig az én bátyám páncélvadász-zászlóaljában halt hősi
halált a Donnál. Így én eskettem őket, 1951-ben.

1953-ban ők is, én is az Új Világba költöztünk és állandóan meg volt köztünk a
meleg baráti kapcsolat.

Deme Lajos életét egyetlen szóban lehet összefoglalni: Kötelesség-teljesítés. Sohasem élt saját magának, nem magát kereste. Mint ember, mint magyar és mint hívő, kötelességet teljesített. Családjáért vállalt minden munkát és ahol dolgozott, mindenütt becsülték és szerették. Jó munkát akart végezni, hiszen azokért dolgozott, akiket legjobban szeretett.

Mint magyar, otthon katona volt. Az emigrációban és főként itt, Hamiltonban, vezető szerepet töltött be a magyar életben. Lelkes, szép beszédeivel sok magyar szívet megdobogtatott. Oszlopos tagja volt a Szt. István egyházközségnek. Rangját, házját elveszítette, de hitét állhatatosan megőrizte. Halála előtt, pénteken meggyönt, megáldozott, felvette a szent kenetet. Hétfőn is, halála napja reggelén, áhítattal vette az Úr testét. A délutánt feleségével töltötte és 8 óra tájt nyugodtan, haláltusa nélkül hunyta le a szemét.

Hiszem a testnek feltámadását, - mondjuk a Hiszekegyben. De értjük-e, hogy mit jelent a feltámadás? Mert az nem menekülés, mint az emigráció, mikor az ember mindent elveszít, mi kedves és drága volt életében. Teilhard De Chárdin, a feltámadás hitének modern prófétája ad egy csodálatos meglátást: Nem csak a személy támad föl, hanem munkája, életműve is. Mert hiszen, ha mind az, amibe beleadtam szívem, lelkem, amiért dolgoztam, küzdöttem, mindaz csak egyszerüen elmulna, hát akkor minek éltem? Akkor egész életem hiábavaló csapkodás volt, mint Don Quijote harca a szélmalomokkal. Nem, a feltámadásban életem munkája nem vész el, hanem kiteljesedik.

Szent Pál int, hogy ne szomorkodjunk úgy, mint azok, kiknek szívében nincsen reménység, a feltámadás hite. Mi, bár könnyes szívekkel, mégis biztos reménységgel, fehérben ünnepeljük Lajos testvérünknek az Úrhoz való megtértét. Ünnepeljük, igen, mert élete nem vészett el, hanem beteljesedett. "

Ugyancsak búcsúztatták még az MKCsBK részéről GÉCZI ISTVÁN ht.őrm., a Bajtársi Közösség jóbarátja, és a Szt. Név Társulat nevében PINCZEL BÉLA.

A gyász-szertartáson résztvettek és részvétüket fejezték ki Ft.SAJGÓ SZABOLCS S.J., Ft. FÜZY IMRE szlovák plébános, Ft. BARNÁ SÁNDOR g.kath. lelkész, Dr. BAKSA CSABA ref. lelkipásztor, Dr. GÖRGEY TIVADAR és felesége, a Magyar Nemzeti Bank volt vezetői részéről. A szertartás után a Nőegylet szépen megrendezett szeretetlakomát adott.

Elhamvasztották.

Gyászolják: özvegye, DEME LAJOSNÉ, született GENG ILONA, fiai: LAJOS és ISTVÁN, kiterjedt rokonsága Magyarországon, a U.S.A.-ban és Kanadában, az MKCsBK Vezetősége és bajtársai.

" Megcselekedte, amit megkövetelt a Haza! "

(K.A.1987.III.26., K.M.Vasárnapja 1987.III.15., gyj.)

BÁNKUTI JÓZSEF m.kir. csendőrőrmester, a székesfehérvári volt II.kerület állományában, az MKCsBK Jubileumi Díszérem tulajdonosa, melbournei csoportunknak 1979-1981-ig vezetője, Whittlesea-ban (VIC.Ausztralia), 1987.VI.8.-án, rövid rosszullet után, lakásán 75 éves korában váratlanul meghalt.

1912.VIII.2.-án Kisláng-on (Fejér vm.) született. A Csendőrséghez való felvétele után utóljára a kerület híradó őrsén teljesített szolgálatot. Az összeomlás után Ausztráliába vándorolt ki, hol dolgozott nyugdíjaztatásáig. VI.7.-én még magyar mozielőadáson vett részt, sógora és családja társaságában. Itt már nem érezte jól magát, kérte, hogy vigyék haza. Otthonában másnap csendesesen elaludt.

VI.11.-én a Szent Olivér Plunkett templomban Ft. VARGA ZOLTÁN S.J.

mondott gyászmisét és búcsúztatta. Kiemelte az elhunyttal való barátságát és az egyház iránt teljesített odaadó segítőkészségét, különösen míg azt egészségi állapota megengedte. Annak ellenére, hogy a család virágmegváltást kért, hogy az összeget a Regnum Marianum egyházközség magyar iskola javára fordítsák - rengeteg virág és koszorú is búcsúztatta, piros-fehér-zöld elrendezésben.

A victorai csendőrök teljes számban jöttek el és adták meg a vég-tisztességet.

A szertartás után a gyászoló közönség a közeli krematóriumba vonult, hol az MKCsBK nevében Dr. SZENTANDRÁSSY ELEK ter. és csoportvezető mondott búcsúbeszédet az alábbiakban:

" ... Bajtársak, tisztelt Gyászoló Közönség ! Ismét kihullott egy tartó oszlopa a victorai csendőr közösségnek. BÁNKUTI JÓSKA bajtársunk itthagytott bennünket. Minket, akiket három éven át vezetett és tartott össze, hogy el ne feledkezzünk eskünkről, melyben azt fogadtuk, hogy "Híven, Becsülettel és Vitézül" fogunk szolgálni Hazánkért mindhalálig. Amíg otthon lehettünk, kivívtuk elismerését és bizalmát a magyar népnek. Itt, az emigrációban pedig tőlünk telhetőleg támogattuk munkánkkal, anyagiakkal minden magyarságmentő egyesületet és egyházainkat. Ebben a munkában BÁNKUTI JÓSKA magasan az élen járt. Testületünk azonban, sajnos, kihalófélben van és minden egyes bajtársunk kiesése pótolhatatlan ürt hagy maga után...

Most, mind magam, mind valamennyi csendőr bajtársam nevében veszek búcsút BÁNKUTI JÓSKÁTÓL, aki már mosolyogva, minden földi kintől megszabadulva néz le ránk és üzeni katonának kijáró üdvözléssel: " Találkozunk a Hadak Útján!... "

Az egyházi szertartás után elénekelték a magyar Himnuszt.

Gyászolják: özvegye BÁNKUTI JÓZSEFNÉ ANNA, fia JÓZSEF és Családja, unokái, kiterjedt rokonsága helyben és Magyarországon.

(Dr.Sz.E. 1987.VI.15., SZ.B. VI.25.-)

SZEGVÁRY JÁNOS m.kir.cső.törzsőrmester, torontoi (Ont.Kanada) csoportunk hűséges tagja, 1987. V.22.-én váratlanul, hirtelen halállal 75 éves korában visszaadta nemes lelkét Teremtőjének.

Évekkel ezelőtt súlyos baleset érte, nyolc helyen volt eltörve a lába. Nagyon nehezen mozgott, de azért majdnem minden összejövetelre eljöttek feleségével. Ő volt az első, aki az V.24.-i Csendőrnapi ebédre jelentkezett. V.25.-én temették a halottas intézetből a r.kath.egyház szertartása szerint a York temetőbe. Búcsúztatta Dr. SZALONTAI SÁNDOR, torontoi csoportunk vezetője.

Gyászolják: özvegye SZEGVÁRY JÁNOSNÉ MARGIT, leánya CSÖPIKE férjhezett NAGY LÁSZLÓNÉ urával, családjával, unokái, dédunokája, ismerősei, barátai és bajtársai. (Dr. Sz.S. 1987.VI.9.-)

BUDUR KÁROLY m.kir. cső.százados, a Magyar Érdemrend Lovagkeresztje a hadiszalagon a kardokkal, a Magyar Kis Ezüst Vitézségi Érem és más kitüntetés tulajdonosa, a galántai volt m.kir.I.Csendőrlj. századparancsnoka, súlyos betegségben, hosszú szenvedés után agyvérzésben 1987 V.13.-án Budapesten 73 éves korában meghalt. VI.9.-én elhamvasztották.

Gyászolják: özvegye, bajtársai világszerte. (S.I. 1987.V.26.-)

BATA JÓZSEF m.kir.cső.őrmester a miskolci volt VII.ker.állományában, r.kath., a Souverain Szent László Társaság és rend lovagja, a M.Kir. Csendőrség 100 éves, az MKCsBK 25 éves Jubileumi Érmeinek tulajdonosa, A Bajtársi Élet levelező munkatársa, Rotenburgban (Fulda, BRD.) 1987. II.9.-én 75 éves korában váratlanul meghalt.

1912.VI.13.-án született Tápószecső-n (Pest vm.) és (valószínűleg) 1936-ban jött a Csendőrséghez. 1945-ben a harcoló egységekkel hagyta el az országot. Franciaországba vándorolt ki, hol a Tourcoing-i, a párizsi csoportunk tevékeny tagjaként vett részt a Csendőrnapi, az 1981-es ünnepély rendezésében. Érdekes és tanulságos nyomozásai, melyek elméleti és gyakorlati tudását mutatták, megjelentek a B.L.korábbi számaiban.

1983-ban kórházban kezelték ideggyulladásal, 1985-ben meghalt felesége, mely igen megviselte. 1986-ban járási nehézségei voltak, s a kórházban mankókat kapott. Lakásán is ápolásban részesült, mely megkönnyítette helyhezköttöttségét. Sokat szenvedett, de helyzetét keresztényi türelemmel viselte. (Utolsó levelét lásd a VIII.fejezetben.)

1987 közepén kórházba került, hol megoperálták. A műtét után már nem lakásán, hanem öregotthonban ápolták haláláig.

A Rotenburg-i temetőben helyezték örök nyugovóra, 1985-ben meghalt felesége, szül.WALDNER ELEONORA mellé. Jelen volt unokahuga HOFHOLZ MARGIT és egy rokona. Gyászolják: nővére (Stuttgart, BRD.), unokahuga, unokaöccse BATA TAMÁS, rokonai, bajtársai, barátai.

(H.M.1987.VII.17 + VIII.5.-)

Özv. vitéz SELLYEY VILMOSNÉ, szül. FALUDY ERZSÉBET, néhai v.SELLYEY VILMOS m.kir.cső.ezredes felesége Doylestown-ban, (PA.,USA) öregotthonban 1987.III.27.-én 81 éves korában meghalt.

New-York-Bronx-ban született. Németországból, férje halála után, 1951-ben 4 és 7 éves gyermekeivel az USA-ba vándorolt ki. Zongoraleckét adott és gyermekeit kitaníttatta. Az utolsó két évben csak tolókosíval tudott közlekedni és az egyik Doylestown-i öregotthonba (Nursing Home) került ápolás végett. A hétvégeket gyermekei otthonában töltötte. III.30.-án temették a r.k.egyház szertartása szerint és a Newton-i (PA.) temetőbe helyezték örök nyugalomra.

Gyászolják: fia VILMOS, leánya ERZSÉBET, családjaik, unokái, rokonai, tisztelői, barátai és a bajtársak. (H.L.1987.V.23.-án.)

Csíkszentimrei dr. BALLÓ ISTVÁNNÉ, szül. SÁRY MARGIT, dr.BALLÓ ISTVÁN szkv.m.kir.cső.őrnagy (Cleveland,OH.,USA.) felesége, 1987.II.21.-én meghalt. (B.L. 1987/1.szám)

Bevándorló magyar szülőktől, már Clevelandban született, nevelkedett és művészeti főiskolát végzett. Tökéletesen írt és beszélt magyarul.Teljesen beleilleszkedett az újabb emigrációs magyarság gondolatvilágába, megértette problémáinkat és magáévá tette célkitűzéseinket. 1953-ban kötött házasságot urával, kinek magyar ügyet szolgáló munkáját önzetlenül segítette. Hat év előtti súlyos betegsége 1985-ben kiújult, s a fájdalmak fokozódtak. Orvosai - bár végül is mindent megtettek,- az életéért folytatott harcot elvesztették.

Búcsúztatása II.23.-án ment végbe a temetkezési intézetben kb.200 főnyi gyászoló közönség, bajtárs és barátok részvételével.

Az MCsCsK-et 18 bajtárs képviselte. Koporsóját számtalan koszorú és csokor borította. Ott voltak a MCsCsK és az MKCsBK széles piros-fehérvirágos szalaggal összefogott virágai is.

MOLNÁR ISTVÁN szds. a MCsCsK elnöke, többek között az alábbi szavakkal vett Tőle búcsút: " A Magyar Csendőrök Családi Közössége, valamint a Magyar Királyi Csendőr Bajtársi Közösség vezetője dr.KISS GYULA bs.-am képviselőjében szeretnék utolsó Istenhozzát mondani BALLÓ bs.-unk

elhunyt feleségének, született SÁRY MARGIT úrasszonynak, Közösségünk általunk csak Margitkának ismert és szólított tagjának.

Az emigráció göröngyös útján 34 éves boldog házassága folyamán férjének odaadó, ragaszkodó szerető házastársa, jóban, rosszban támogatója - távozásával betölthetetlen úrt hagyott hátra. Igazi csendőrásszony volt. Férjének, az emigrációs csendőr és egyéb létfontosságú magyar tevékenységét soha egy zokszó nem akadályozta, sőt, minden Tőle telhető segítségével támogatta, nem panasszal, hanem büszkeséggel.

Pista Bátyám! Bajtársaid kicsi, pislogó gyertyalángjait hozom az emlékezés, szeretet, megbecsülés és részvét jeléül. Ahogy Te soha nem fogsz megfélemezni volt, drága Hitvesedről, mi is örökké szívünkbe zárjuk emlékét.

Margitka! Kérjük, az örök hazából imádkozzék hátrahagyott szerető férje lelki nyugalmáért, hogy ezt a nagy csapást el tudja viselni. Isten Vele! "

Búcsúztatták még DOBOLYI ÁRPÁD az MHBK, v.SZENTPÉTERY LÁSZLÓ a vitézi Rend, Dr. SOMOGYI FERENC a MAGYAR TÁRSASÁG, ÁRPÁD SZÖVETSÉG és az ERDÉLYI BIZOTTSÁG nevében.

Lelki üdvéért a szentmisét II.24.-én a Fairview Park-i Szent Angela r.k.templomban mutatta be Ft.SIKLÓDI SÁNDOR, ft.BALÁSSY GÉZA segédletével, s mondott gyászbeszédet. Az elhunytat utolsó útján a város nyugati részéből a gépkocsik beláthatatlan sora kísérte a Calvary temetőben lévő családi sírboltba - szülei mellé.

Koporsóvivők voltak az MCsCsK részéről MOLNÁR ISTVÁN és KONDOR JÓZSEF.

Nyugodjék békében! Magyar nagyasszonyi szerepét ura mellett, az átlagon jóval felüli intelligenciával, mélyen vallásos egyenes becsületességgel, nagyvonalúsággal, de szerény önzetlenséggel töltötte be.

Adja meg a Mindenható a jól végzett élet után Elébe szálló nemes lelkének az örök üdvösség kegyelmét.

Gyászolják: férje, kiterjedt rokonsága, a MCsCsK, a MKCsBK bajtársai, a barátok, Cleveland város és környékének magyarsága. A temetési szertartás után a gyászoló férj, közel 200 személyt látott vendégül az ősi magyar szokás szerint megrendezett halotti toron.

(M.É.1987.III.14., IV.4.- és gyj.)

Vitéz SZENDI JÓZSEFNÉ, szül.nemes elefánti SZÓLLÓSY ERZSÉBET, v.SZENDI JÓZSEF őrm. a Központi Vezetőség Tagjának hűséges felesége, a Soverain Szent László Társaság és Rend lovagja Sarasotában (Fla.USA.,) hat hónapon át tartó súlyos betegségben 1987.VI.1.-én 66 éves korában visszaadta nemes lelkét Teremtőjének.

1920.VI.27.-én Nagytoronyán (Zemplén vm.) született, ősi református családból. A 42 évi házasság során, hazáját és népét lángoló szeretettel szerető asszony, gyermekeit magyarságuk megtartására nevelő gondos családanya, élettárs volt.

1957-ben hagyták el Magyarországot és 1958-ban Franciaországon át érkeztek a USA-ba. A helybeli Magyar-Amerikai Petőfi Klub tagjaként, a Syracuse-i Festival of Nations magyar népművészeti kiállításának vezető és rendezőjeként működött. Díszmagyarjában temették.

A temetési szertartást 1987.VI.3.-án Nt.SÓHAJDA BÉLA és Nt. KUN GYULA ref. lelkipásztorok végezték, több, mint 50 fős gyászoló közönség részvételével. Búcsúztatta v. JEZIERSKI LEVALT LÁSZLÓ vk.örgy.,

a vitézi rend törzskapitánya és helyezett koszorút a ravatalra, továbbá v. BARANCHI TAMÁSKA ENDRE szds. az MKCsBK volt központi Vezetője:

" Az Elhunyt nem hitte volna - mikor négy évtizeddel ezelőtt hűséget esküdött élete párjának, hogy milyen szörnyű idők is fognak következni későbbi életükben. Végigjárta évekig az otthoni kommunista Magyarországon azt a Kálváriát, amelyen férje is végigment. Neki is szenvednie kellett csak azért, mert csendőrasszony volt. Vállalta férjével együtt az üldöztetést, a megaláztatást, de sohasem torpant meg hitében.

Az 56-os szabadságharc után Ő is elhagyta szeretett Hazáját, hogy itt kinn, a tengeren túl a Szendi család új életet kezdjen. Kitartással, szorgalmas munkával szép életet teremtettek maguknak. De magyarságukban megmaradtak olyannak, mint otthon voltak. Vitéz Szendi Józsefné családjának élt. Hűséges feleség és jó édesanya maradt életének utolsó pillanatáig. Hiánya a családban pótolhatatlan marad és a volt csendőrök pedig egy igazi, derék csendőrasszonyt veszítettek el benne.

Adjon az Úristen neki örök nyugalmat! "

A Közösség részvételének kifejezése mellett helyezte el koszorúját.

VI.4.-én elhamvasztották. Porai Magyarországon kerülnek végső nyugalvóra. A virágmegváltásból folyó összeget a Család a Lórántffy Otthon (Akron, Ohio) javára fordítja.

Gyászolják: férje, fiai v. SZENDI CSABA és Dr. v. SZENDI ZOLTÁN a Kenti Állami Egyetem (Oh., USA) tanársegédje, három nővére az Óhazában, barátai s az MKCsBK. (v. Sz. J. 1987. VI. 13., + VII. 6.-)

VALKAY LAJOSNÉ, GIZELLA, Valkay Lajos szkv. m.kir.cső.főtörzsrőrmester felesége Los Angelesben (CAL., USA) 1987. III. 6.-án, 84 éves korában meghalt.

Budapesten született 1903. IV. 5.-én, 1957-ben kötött urával házasságot, kinek 30 éven át hűséges felesége, odaadó élettársa, s annak előző házasságából származó három gyermekének nagyon jó anyja volt.

1986-ban Los Angeles egyik forgalmas utcáján közlekedési balesetbe kerültek, melynek utókövetkezményeibe hat hónapi kórházi ápolás után behalt. Temetése Los Angelesben III. 12.-én ment végbe és a Holy Cross temetőben helyezték örök nyugalomra.

Gyászolják: ura, Valkay Lajos, családja, barátai, bajtársak, akik csak ismerték. (V. L. 1987. V. 20.-)

CSERHALMI FERENCNÉ, szül. KAJÁRI GIZELLA, CSERHALMI FERENC őrm., az MKCsBK Montreal-i (QUE., Kanada) csoportja vezetőjének felesége a Cite De La Sante (Laval, QUE.,) kórházban, agyvérzés után, 1987. VIII. 1.-én 66 éves korában szerető szíve megszűnt dobogni.

1920. VIII. 31.-én született Enying-en (Veszprém vm.). A kivándorlás nehézségeiben is urának örömet, bánatát megosztó, hűséges felesége, megértő csendőrasszony, a közösségi munkában készséges támogató volt.

VI. 2.-án agyvérzést kapott, kórházba szállították. 6 hét kezelés és ápolás után elbocsátották, de néhány nap múlva szívrohammal kellett visszavinni, melyből már nem tudott felgyógyulni.

Temetése VIII. 3.-án ment végbe a montreali Magyarok Nagyasszonya r.k. templomból nagy részvét mellett.

A gyászmisét mondotta és búcsúztatta: Ft. DEÁK FERENC, S. J.

Gyászolják: férje, fia LÁSZLÓ, leánya ARANKA férjezett ARCANGELO di LORENZO-né, rokonai Magyarországon, barátai, barátnői, akik csak ismerték és a bajtársak. (Cs. F. 1987. VIII. 9.-)

SÖVÉRJESY GYULA szkv.m.kir.honvédevezredes, számos háborús és békeki-
tüntetés tulajdonosa, az MKCsBK tiszteletbeli tagja Londonban, (Anglia)
1987 májusában 91 éves korában meghalt.

1948 óta élt Londonban magányosan. Helyi összejöveteleink szorgal-
mas résztvevője és csoportunk hűséges barátja volt.

V.8.-án temették a r.k.egyház szertartása szerint a Kensal Green-i
temetőbe. Koporsója a magyar koronás nemzeti zászlóval volt letakarva.
Kihült teste a magyar Himnuszt éneklő gyászoló közönség jelenlétében
ment utolsó útjára. (K.M.V. 1987.V.31.- v.Sz.J.)

FALK VIKTOR szkv.m.kir.tüzérezredes a Magyar Érdemrend Lovagke-
resztjének és más kitüntetéseknek tulajdonosa, az MHBK volt USA főcso-
portvezetője Clevelandban (OH.,USA), 1987.V.7.-én 86 éves korában meg-
halt. V.8.-án temették a Sunset Memorial Parkban a magyar temetőbe.

Gyászolják: özvegye szül. nemes MÁRIALAKY SAROLTA, fia VIKTOR, leá-
nya ILDIKÓ, családjaik, kiterjedt rokonsága, bajtársai. (K.M.V.V.31.-)

DR. ZSIGMOND ANDRÁS, 1970 óta a MAGYAR ÉLET (Toronto, Ont. Kanada)
főszerkesztője. Közösségünk barátja 1987.III.18.-án hosszú szenvedés
után fiatalon meghalt.

Brassóban született. Először teológiát, később bölcsészetet tanult
Romában. Az erdélyi irodalom kitűnő ismerője volt.

1981.V.16.-án a Torontóban tartott Központi Jubileumi Csendőr talál-
kozon ünnepi beszédében felelt meg azoknak, akik mondták, hogy: "...hi-
szen a Csendőrség 36 éve nem létezik, érdemes a 100 éves évfordulót ün-
nepelni?" Válasza **IGEN** volt. "Érdemes és kötelesség is - mondotta, -
mert ez a nagyszerű intézmény egy örök eszmét is hirdet: a RENDET és a
TÖRVÉNYT, mely minden emberi együttélés alapja!..." (B.L. 1981/2.sz.)

Temetése III. 21.-én ment végbe a r.k.egyház szertartása szerint a
torontói Árpádházi Szent Erzsébet templomból, barátai, tisztelői rész-
vételével.

Gyászolják: családja, bajtársai. (K.M.V.1987.III.28.-)

BOGÁR ANDOR szkv.m.kir.csendőrtörzsőrmester, a kassai volt VIII.ker.
állományában, kerpk. és cső.fel. dícsérő okíratok tulajdonosa, a Stutt-
gart-i (BRD) "Magyar a Magyarért Egyesület" (1952-58) alapító elnö-
ke, a Bajtársi Levél levelező munkatársa Grosserlach-on (BRD), 1985.I.
10.-én 76 éves korában meghalt.

Mezőhegyesen (Csanád vm.) született 1909.VI.27.-én. 1928-31-ig a
10.h.gy.e.II.zlj.-ánál teljesített katonai szolgálatot. Apja kívánságára
1932-ben jelentkezett a Csendőrséghez és Karcagon, majd Kenderesen
szolgált. Salgótarjánban a prb.cső., Budapest-Üllői úton a nyomozó tan-
folyamot kitűnően végezte. Áthelyezték az ungvári ny.aloszt.-hoz.
1943-ban hadibeosztásba került, s az országot ennek keretében hagyta el
1945-ben. 1952-ben Stuttgartban megalakították több társával a "Magyar
a Magyarért Egyesületet", melynek célja volt erkölcsi és anyagi alapon
segítséget nyújtani rászoruló honfitársainknak. A helybeli hatóságtól
működési engedélyt kaptak és felvették a kapcsolatot a Caritas-szal,
az Evangélikus Szociális Hívattal. Az Egyesület 1958-ban hivatalosan
beszüntette működését. (B.L.1977/2.szám)

1981-ben meghalt felesége, hűséges munkatársa, szül. SIKLÓSI MÁRIA
80 éves korában. 1984.VII.14.-én meggyengült egészségben is szép hozzá-

járolást küldött a B.L.-re. Összeköttetésünk ezután megszakadt. Keresgettük. 1987.IV.1.-én értesítés érkezett Grosserlach-ból, hogy 1985. I.10.-én meghalt. Felesége mellé közös sírba temették. (KGY)

NAGY MÁTYÁS az MKCSBK tiszteletbeli tagja Hamiltonban (Ont.Kanada) 1986.XI.19.-én, 84 éves korában meghalt. A háború után börtönbüntetést szenvedett és a recski kényszermunkatábornak a rabja volt.

1956 után hamiltoni csoportunknak segítő és támogató tagja.

Gyászolják: bajtársai. (S.M.1987.I.12.-)

Vitéz DARNÓY PÁL szkv.m.kir. vezérkari százados, az MHBK alapító, a központ vezetőségi tagja, a "Hadak Útján" felelős kiadója, hosszú betegség és szenvedés után Münchenben (BRD) 1987.VI.13.-án 75 éves korában elhunyt.

Hadtörténelmi munkássága során feldolgozta az 1944-45-ös magyarországi harcokat, melyek a "Hadak Útján" számaiban jelentek meg.

Elhamvasztották. Hamvait Budapesten, szülei sírja mellett helyezték örök nyugalomra.

Gyászolják: bajtársai, a volt katonák odahaza és szerte a szabad világban. (K.M. 1987.VI.27., gyj.)

vitéz TANAY BÉLA, volt m.kir.csendőrfőhadnagy, / 1940.évf./ a miskolci VII.kerület állományában, született 1919.VIII.29.-én, Budapesten meghalt. (S.F. 1987.VIII.11.-)

PERJÉS JÓZSEF m.kir. csendőrőrmester 1987 április hó 16.-án 73 éves korában meghalt. Miskolcon, a Szentpéteri kapui temető halottasházából temették május hó 11.-én 14 órakor és a református vallás szertartása szerint helyeztették örök nyugalomra.

Gyászolja: a Perjés család és bajtársai. (gyj., Miskolc, 1987.V.2.-)

Alsózaturcai ZATHURECZKY GYULA ALBERT, tart.m.kir. huszárfőhadnagy, közíró, a "Hadak Útján" szerkesztője, a "Kanadai Magyarság" főmunkatársa, más emigráns lapok munkatársa, minden erdélyi ügy áldozatos támogatója Münchenben (BRD) 1987.VI.6.-án 80 éves korában elhunyt.

Revíziós álláspontja volt, hogy "nemzedékünknek minden erejével a Wilson-i elvek újbóli érvényesítésére kell törekednie. Vagyis a magyarságtól csalárdul elszakított túlnyomóan magyarulakta területeket a hozzájuk tartozó nagyobb városokkal vissza kell csatoltatni... A tulajdonképpeni Délvidék, Felvidék és Erdély vegyeslakosságú területeinek a helyzetét az egyedül lehetséges szövetségi rendszer keretében remélte megoldani, melynek kiváló szakértője volt. "Erdélyért élt, szenvedett és dolgozott haláláig. A nemzetiségi ügyek elismert szakértője volt.

Tagja volt az Európai Népkisebbségek Federális Uniója Központi Bizottságának és más, azonos tárgyú európai érdekképviseletnek.

Müncheni bajtársai és tisztelői kísérték utolsó útjára.

Gyászolják: özvegye született br.KAPRI VALERIA, bajtársai, barátai világszerte.

Több szakcikke mellett megjelentek kiemelkedő könyvei magyarul:

"Erdély, mióta másként hívják "(1939); "Az úton végig kell menni "(1954); angolul: "Transylvania Citadel of the West "(1965).

(Nemzetőr, Dr.S.V., 1987.VII-VIII., Kanadai Magyarság 1987.VI.27.gyj.)

Ft. Dr. IRÁNYI LÁSZLÓ Sch.P. a külföldi katolikus magyarok Washingtonban (D.C.,USA) székelő püspöke, hívei látogatása során Kölnben (BRD) 1987.III.6.-án 63 éves korában váratlanul meghalt.(B.L.1987/1.szám)

Apja,László, az I.Világháborúban kitüntette magát, vitézséget kapott. Szegeden született 1923.IV.9.-én és a piaristáknál érettségizett.Középiskolai tanulmányi versenyen magyar nyelv és irodalomból első díjat nyert. A II.Világháború után Landshut-ban Ft. KÓTAI ZOLTÁN, vatikáni delegátus irodáját vezette. Innen Rómába ment, hol 1948-ban pappá szentelték. Ugyanott továbbtanult, hat nyelvet beszélt. 1957-ben Washingtonban a kispapok prefektusa. 1983.V.20.-án a Vatikán kinevezi a világon szétszórt magyarok (az elcsatolt országok részével kivételével) püspökévé, Washington-i székhellyel. Felszentelése VII.27.-én ment végbe, Mindszenty fogadása óta az összmagyarok legnagyobb ünnepe keretében. Híveit meglátogatta a USA-n kívül is, Délamerikában, Kanadában, Európában, Ausztráliában.

1987.II.21.-én magyar papi gyűlésen vett részt Kőnigsteinben (BRD) és meglátogatta a magyar cserkésztalálkozót. III.6.-án rosszul lett,hotelszobájába vonult vissza, hol holtan találták.

Temetése III.14.-én ment végbe Washingtonban, a Szeplőtelen Fogantatás altemplomában, ahol alig négy éve püspökké szentelték. A szentmisét Ft. PIO LAGHI püspök, a Szentszék washingtoni követe mutatta be,püspöki segédlettel, valamint 50 magyar pap és szerzetes részvételével. A búcsúbeszédet Ft. ÓRSY LÁSZLÓ S.J. mondta angolul és magyarul a kb.300 főt kitevő gyászoló közönségnek. Kár, hogy az új liturgiában adott sok lehetőséget rendező paptestvérei nem vették figyelembe.

A Mount Oliver temetőbe kísérték örök nyugalomra, hol a nyitott sír mellett Ft. VÉGVÁRI BASIL (VAZUL) O.F.M. vezetésével megható, művészi, valóban magyar szertartás volt. Némi kárpótlás azért, ami az altemplomban nem történt meg.

Ekumenikus szellemben, a többi vallásfelekezettel való együttműködés híve volt és a tengeren túli magyarság egyik nagy összefogó kapcsa.

Nyugodjék békében. (K.M.V.1987.III.22, + 29.-)

Vitéz HANGODI JÁNOS m.kir.csendőr lovasalhadnagy, a debreceni volt V. ker. állományában, a Magyar Ezüst Érdemérem a sötét smaragd zöld szalagon és más érmek, kitüntetések tulajdonosa, az MKCsBK Vancouver szigeti szórvány vezetője, a B.L. levelező munkatársa, a Soverain Szent László Társaság és Rend Lovagkeresztes tagja a Victoria-i kórházban (B.C.Kanada) 1987.IX.11.-én váratlanul, szívrohamban, 87 éves korában meghalt.

1900. III. 12.-én született Rákóczifalván (J.N.K.Szolnok vm.).

1920-ban lépett be a Csendőrséghez. A debreceni kerületnél, mint lovascsendőr, a kiskunhalasi lovasosztálynál, mint oktatósegéd teljesített több éven át szolgálatot. Az öpk.-i iskola kiváló elvégzése után Törökszentmiklóson öpk.-, majd Szolnokon az 1. csendőrszakasz parancsnoka. 1944- 45-ben 102 fős szakaszával a Tisza mellett bevetették, majd a visszavonulásban harcolt egységével honvéd és német alakulatok között. A Pestkörnyék-i harcokban szakasza végül is lemorzsolódott. Három elesett öpk.-a és csendőrei emlékét - mint a M.Kir.Csendőrség hősi halottai - hirdeti az Akron-i (OH., USA) Hősiemlék 4. bronz táblája.

1945- ben visszament örskörletébe, hol két év mulva elfogták. Internálótábor, börtön, népbíróság után sikerült feleségével együtt kiszökniök. Kanadába vándoroltak ki és Victoriában kertészként helyezkedett el. Szorgalmas munkájukkal megélhetést, házat szereztek és gyermekeikkel együtt szép családi összetartásban éltek. Az évek folyamán megbecsülést és elismerést vívtak ki maguknak.

16.-án temette Ft. UGRIN BÉLA, S.J., vancouveri plébános, a helyi, a környékbeli magyarság és barátai, bajtársai együttérző részvéte mellett.

Koporsóját címeres, koronás nemzeti zászló takarta. Ravatalát gyönyörű piros-fehér virágcsokrok és koszorúk vették körül.

Búcsúztatták: Nt. VIETORISZ LAJOS a helybeli magyarság, V. BALOGH JÓZSEF a Vitézi Rend, a Souverain Szent László Társaság és Rend, ZSITVAY SÁNDOR az MHBK., Dr. KISS GYULA az MKCSBK nevében.

Koporsóvivők voltak: v. KERESZTES LAJOS, URBIN JÁNOS, PINTÉR ALADÁR, FÖDŐ VARGEK LAJOS, Dr. KISS GYULA és egy barátja.

A gyászoló közönség a Himnuszt énekelte el.

Gyászolják: Özvegye, v. HANGODI JÁNOSNÉ, gyermekei, unokái, dédunokái, azok családjai, Magyarországon és Ausztráliában kiterjedt rokonsága és bajtársai. (KGY)

+ + +

Elhunyt Bajtársainknak, Hozzátartozóinknak, Barátainknak adjon a Mindenható békességes pihenést, lelküknek üdvösséget.

A Gyászoló Családnak ezúton fejezzük ki őszinte együttérzésünket és bajtársi részvétünket.

+ + +

HAZAI TÁJAK

Írta: SIMON FERENC

Csendőrőrmester

Hazai tájak, falvak, puszták
Bennetek izzik lelkemnek tüze,
Égnek bennem a régi vágyak,
Emlékeim tengernyi özöne.

Látlak-e még szülőházamnak
hegy-völgye, termő rónasága,
Hallom-e meggyötört nemzetem
Hogyan ver szíved dobbanása?!

Ha rámzuhan az örök éjjel,
Nem látom többé arccdat,
Így elköszönök hát most Tőled,
Fogadd el búcsú-szavamat.

Hadd ölelkezzen hát véletek
Ködbevesző hazai tájak,
S öntsék el szívemet-lelkemet
Utánatok a szomjas vágyak.

Bajtársunk e verset súlyos operáció előtt írta a Toronto-i Western Hospital-ban.

III.

BESZÁMOLÓK

A MAGYAR BAJTÁRSI KÖZÖSSÉGEK ÉLETÉBŐL AUSZTRÁLIA

SYDNEY (New South Wales) Bajtársaink hagyományos Csendőrnapi megemlékezését 1987.V.24.-én, vasárnap ünnepélyes szentmise vezette be, melyen a csoport tagjai zászlójukkal együtt vettek részt. A szentmisét Ft. FAZOKAS BÉLA, O.B. mutatta be és imádkozott hőseinkért, mártírjaikért, az elhunyt bajtársakért, hozzátartozóikért, majd azokért is, akik ma is a zászló mellett állanak, képviselvén a független, szabad Magyarországot jelentő eszméket.

A megemlékezés folytatására a csoport tagjai, hozzátartozói, barátai és vendégei a Magyar Központ Erdélyi-termében gyülekeztek. Az érkezőket Dr.v.JANI ISTVÁN szds., csop.vezető és Dr. TAMÁS GYULA szds.főrendező fogadta. A díszében résztvettek Ft.FAZOKAS BÉLA plébános, GOÓR GYÖRGY tb.cső., az MHBK főcsoportvezető helyettese, v.KALÁNDY IMRE, Vitézi Szék kapitány, valamint Prof.ÁBEL ANDRÁS elnök és SZABÓ LÁSZLÓ a Szent Erzsébet Otthon részéről. A "Magyar Élet"-et CSAPÓ ENDRE tb.cső.főszerkesztő és PETRI BÉLA, míg a Magyar Nők Szövetségét PETRI BÉLÁNÉ elnök és KOZÁK FERENCNÉ, s Magyar Kaszinót MERCZ MIKLÓS képviselték. Ott volt Dr.BODOLAI ZOLTÁN tb.cső. A "Timeless Nation" írója, összesen 80 személy.

Asztali áldás, majd GOÓR GYÖRGY, tb.cső. Zrinyi fohásza után, a csop. vezető felolvasta a Központi Vezető körlevelét, valamint az üdvözleteket és bejelentette az MKCSBK "Bajtársi Levél" alapításának 40. évfordulójára érkezett központi dícsérő, elismerő Emléklapot.

Az ebéd elfogyasztása után került sor a csop.vezető ünnepi beszédére, melyben a 40 éve, megszakítás nélkül működő Közösségünk teljesítményét méltatta. Megemlékezett a testvér bajtársi egyesületről, az MHBK-ról is, mellyel való szoros együttműködés biztosította és biztosítja ma is a helybeli magyar közösségi munka kiemelkedően szép eredményeit. Beszédét, a méltatást a díszebéd közönsége tetszéssel fogadta, majd, - a már szokásossá vált, - együttmaradás a besötétedés óráiban ért véget.

A Csendőrnapi Dr. TAMÁS GYULA rendezte, a már megszokott alapossággal, ő gondoskodott a terem ünnepélyes hangulatot adó díszítéséről is. Ugyancsak köszönet illeti a bajtársakat, a tb.csendőröket és vendégeinket is, akik tanujelét adták Testületünk iránti nagyrabecsülésüknek és együttérző barátságukat ez alkalommal is kifejezésre juttatták. (Dr.v.J.I. 1987.VI.15.-)

1987.II.8.-án jól sikerült cső.kirándulást rendeztek, mint hagyományos őszi pikniket. (Dr.v.J.I., 1987.IV.8.-)

MELBOURNE (Victoria) Az MHBK helybeli főcsoportja 1987.VI.5-7-ig tartotta meg a Hősök-napját és emlékezett meg az MHBK, mint Világszervezet 40 éves működéséről is.

Az 5.-én este megtartott bált - 420 vendég - másnap, szombaton, dísz-ebéd követte, a társadalmi egyesületek és bajtársi közösségek vezetőinek, tagjainak, a hozzátartozóknak - összesen 90 személy - részvételével. A testvéri közösséggel, a több éve fennálló eredményes együttműködés elismeréseként Dr.SZENTANDRÁSSY ELEK MKCSBK csop.vezető, ausztr-

ráliai területvezetőnk az MHBK negyvenéves JUBILEUMI EMLÉKKERESZT-jét kapta. Sydney-i csoportunk tagjai közül Dr.BODOLAI ZOLTÁN és CSAPÓ ENDRE tb.cső.-ök nyerték el ugyanezt, míg Dr.v. JANI ISTVÁN csop. vezető, egyben MHBK főcsop. vezetőnek az MHBK Központi Vezetője a KORONÁS EMLÉKKERESZT-et adományozta.

Junius 7.-én, vasárnap, a bs.-ak JUHÁSZ LÁSZLÓ bs. vezetésével zászlóik alatt ünnepélyes szentmisén/ istentiszteleten vettek részt az ág. ev., r.kath. és református magyar templomokban, hol a lelkészek a zászlókat megáldották. D.U. 4 órakor 6-700 fős közönség előtt a Hősöknapjára ünnepély következett. A csupa fiatal férfi, fiú és leány húsz műsorszámot hozott színre pergő ütemben és változatosságban. A műsor fénypontja HETYEY SÁNDOR az MHBK központi Vezető ausztráliai helyettesének Hősöknapjára beszéde volt, mely remek összeállításban és bátor szókimondásban fölidézte teljesítményeinket a múltban és ismertette jelen helyzetünket világszemléletben. / Lásd: V. Fejezet /.

Méltán sorolt mellé RUTTKAY ARNOLD: " Magyar Nagypéntek " c. ódája, melyet SCHAFFER FRIGYES adott elő mély átérzéssel.

A Melbourne-i magyarság gyönyörű élménnyel lett gazdagabb. (Dr.v.J.I. 1987.VI.15.-)

ADELAIDE (S.A.) A helybeli magyarság Hősök Napját ez évben is gondos előkészület után tartotta meg. 1987.V.27.-én a Magyar Közösségi Rádió GARAMY JÓZSEF elnök gondolatait hozta, melyek hőseinknek járó tiszteletadás után a magyar jövő érdekében való munkálkodásra hívja fel a magyarság figyelmét. " Tőlünk már nem a múltat fogják számonkérni,- mondotta, hanem a jövőt! "

V.31.-én, vasárnap mindhárom magyar templomban az elesett hősökért imádkoztak.

Este a Magyar Klubban ünnepi műsoros est következett. Az egész nap zuhogó eső miatt, itt, a teremben jelképesen koszorúzták meg a Hősi Emléket. Az előadást BEREKALLY ISTVÁN, MHBK főcsop. vezető nyitotta meg, míg az ünnepi beszédet SCHAFFER FRIGYES szavalata után HETYEY SÁNDOR, az MHBK Központi Vezetője ausztráliai helyettese mondta. /Lásd:V.Fejezet/ Felkérésére a közönség egy perces felállással adózott Hőseink emlékének.

A szünet után BEREKALLY ISTVÁN emlékezett meg az MHBK megalakulásáról és 40 éves működéséről, majd átadta a kitüntetendőknek a 40 éves JUBILEUMI EMLÉKKERESZT-et.

Csoportunk tagjai közül NAGY KÁROLY, valamint a testvér közösséggel több éve fennálló eredményes együttműködése elismeréseképpen UTCZÁS MIHÁLY az MKCSBK helyi csoportvezetője kapta meg.

(M.F.K.Magyar Élet, 1987.VII.2.-)

+ + +

DÉLAMERIKA

SAO PAULO (Brazília) A helybeli magyar közösség, az MKCSBK csoportjának több tagja 1987.VI.14.-én, vasárnap gyűlt össze a Casa Pia helyiségében, s tartotta meg a Hősöknapját egyesületi zászlóik alatt, hogy emlékezzék azokra, akik életüket adták és áldozták fel nemzetünk jobb jövőjének reményéért.

Az ünnepi megemlékezést Nt. v. MOHAI SZABÓ BÉLA ref. lelképásztor, tb. csendőr bs.-unk tartotta meg, aki hőseinknek a kötelességteljesítéshez való halálig tartó ragaszkodásáról beszélt az alábbiakban:

" Testvérek! Ma azokra a hős harcosokra kívánok emlékezni, akik megtartották azt a három erényt, melyek ma is alappillérei minden igazi katonajellemnek. Ezek: a köte-

lességteljesítés, a feltétlen engedelmesség és a fizikai létet is feladni kész áldozatkészség. Ezek birtokában tudtak ők hősök lenni. Ezeket az erényeket igyekeznek elcsökevényesíteni az álhumanista " békeapostolok ", pedig ezeken kell, hogy felépüljön ma is minden egészséges polgári társadalom. A mi nemzetünk hősei életüket adták népünkért, nemzetünkhöz tartozó testvéreinkért. Legyen áldott az ő emléküük! "

A beszéd után, felhívására a jelenlevők zászlóit meghajtva egy perces néma felállással áldoztak Hőseink emlékének.(v.M.Sz.B.1987.VI.14.-)

BUENOS AIRES (Argentina) a VITÉZI REND helyi csoportja, 1987.V.10.-én társasbédet rendezett a Hungária Magyar Egyesületben, melyen a tagok hozzátartozóik, meghívott vendégek és az ifjú vitézi várományosok is résztvettek. Dr.v. KESSERÚ ISTVÁN vitézi székkapitány üdvözölte a vendégeket és mondott beszédet. Idős kora miatt távollévő bajtársunknak, v. VATTAY FERENC ezds.úrnak a jelenlevők aláírásukkal ellátott díszoklevelet küldöttek.

Az MHBK argentinai főcsoportja (vezető: dr.SÖMJÉNI ERNŐ) felhívásban értesíti a hely- és környékbeli magyarságot, hogy 1987.V.31.-én, d.u. 3 órakor a CHACARITA-i német temetőben felállított magyar HŐSÖK FALA előtt tartja meg a "HŐSÖK NAPJÁT" a Közösség működésének 40.évfordulója alkalmával. (Magyar Hirlap, 1987.V.15.-)

+ + +

Az MHBK helyi csoportja a SZENT ISTVÁN KÖR nagytermében nem régen tartotta meg szokásos évi eskütételi emlékünnepejét a bajtársak és hozzátartozóik részvételével. Ez alkalommal adta át Dr. SÖMJÉNI ERNŐ főcsoportvezető, szép szavak kíséretében az emléklapot v. VATTAY FERENC ezds.úrnak, Közösségünk örökös tb. vezetőjének, 80 éves katonai évfordulója alkalmából.

Ezredes urat 1907.VIII.18.-án avatták fel a m.kir. és császári 44. közös gy.e.-hez hadapród-tiszthelyettessé, melynél Kaposvárott és Budapesten teljesített szolgálatot. Ezredes úr néhány szóval megköszönte a megemlékezést, kifejtve szeretetét a magyarság iránt és Magyarországért. (v.V.F. 1987.VIII.15.-)

Az MKCsBK Közössége és a Vezetőség nevében gratulálunk a különleges évfordulóhoz és kívánunk további erőt és egészséget a családi és bajtársi körben.

Központi Vezető.

+ + +

ÉSZAKAMERIKAI EGYESÜLT ÁLLAMOK

CLEVELAND (Ohio) Az MHBK US főcsoport, a M.Cs.Cs.K., 1987.V.31.-én műsoros ünnepély keretében tartották meg a Hősök napját, magyar egyesületi vezetők, cserkészek és cserkészbarátok részvételével. A M.Cs.Cs.K-et MOLNÁR ISTVÁN elnök képviselte.

A Szent Imre templomban felajánlott szentmise után a SUNSET MEMORIAL PARK magyar temetőbe, a Hősi-Emlékhez vonultak, hol felavatták a Hungarian Memorial Foundation által adományozott emléktáblát. Erre fogják bevésni a Vietnam-i háborúban elesett magyar származású US katonák neveit. Az ünnepi szónok v.FALK VIKTOR bs.volt. A hivatalos koszorút ANDAHÁZY GÉZA főcsoportvezető tette le. A US hadsereget Maj.NOTHSTINENEK, (US Army) képviselte. (K.M.V. 1987.VI.21., MHBK hírsz.)

+ + +

KANADA

TORONTO (Ont.) Csoportunk 1987.V.24.-én, vasárnap délben az Europa Ét-

terem különtermében tartotta meg műsoros bajtársi ebéddel egybekötött Csendőrnapi összejövetelét, melyen a bajtársak, a tb.bajtársak és hozzátartozóik, mintegy 50-en jelentek meg. Ugyanezen alkalommal emlékeztek meg a Hősöknapjáról, valamint a Trianoni békediktátum 47. és vitéz SZATHMÁRY KÁROLY szds., a Csendőr Múzeum alapítója halálának 2. évfordulójáról.

Az ünnepségen résztvett néhai SEREGÉLYES MÁRTON főtörm. családja, továbbá KERÉKES ALBERT, az MKCsBK hamiltoni csoportjának vezetője, negyedmagával.

A műsort Dr. SZALONTAI SÁNDOR csop.vezető nyitotta meg, majd felolvasta az MKCsBK központi vezetőjének Csendőrnapi kiadott körlevelét. Egyben bejelentette ifj.PODONYI ISTVÁN, PODONYI ISTVÁN bs.fiaának a Múzeumi Bizottságba való fölvetelét. Az ünnepi beszédet Dr. POKOLY LÁSZLÓ ny.á.ref.lelkész mondta. Nagyon szép és aktuális emlékezésben szólott azokhoz is, " akik egyre inkább elmaradnak és ma is hiányoznak " ebből az annyi éven át megannyi szép közösségi sikert kivívott bajtársi körből.

Ezután v. HAMVAS J. JÓZSEF, a Rákóczi Alapítvány alelnöke, az MKCsBK tb.tagja adta át a SZATHMÁRY KÁROLY EMLÉKDÍJÁT elhunyt bs.-unk fiának, SEREGÉLYES MÁRTON tanárnak, aki évek óta a magyarságtudat ápolása és fenntartásában példás munkát végzett és a magyarság hírnevét, mint cserkészcsapattiszt is öregbítette. Az átadást általános ünneplés és szerencsekívánatok követték. SEREGÉLYES MÁRTON rövid beszéd kíséretében köszönte meg a kitüntetést és a gratulációkat.

A csop.vezető vette át a szót és ismertette a csoport anyagi helyzetét, valamint indokolta a létszámcsökkenésből adódó változtatásokat.

A műsor további részében JAKAB IVÁN adta elő mély átérzéssel DOMOKOS SÁNDOR "Pompeji Katona" c. örökszép versét. HAMVAS J.JÓZSEF és FINTA IMRE tréfái derűtséget keltettek. Utolsó számként VARGA GÉZA, az MKCsBK tb. tagja olvasta fel PAPP-VÁRY ELEMÉRNÉ " Hiszekegy"-ét.

A jól sikerült ünnepség, melynek összeállítása és levezetése a csoportvezető érdeme, d.u.4 órakor ért véget. (Dr.Sz.S. 1987.VI.9.-)

+ + +

AZ MHBK TORONTOI CSOPORTJA 1987.III.29.-én az Árpádházi Szent Erzsébet Egyházközség nagytermében tartotta meg bajtársi vacsoráját. Résztvettek ANDAHÁZI GÉZA az MHBK Cleveland-i (OH.USA) főcsop.vezetője, a testvéri MKCsBK torontoi csoport 36 tagja; közel 400-an a helybeli vendégekkel együtt.

BORBÁS KÁROLY csop.vezető köszöntötte a 20 főből álló amerikai bajtársakat, köztük az ifjúsági csoport tisztikarát. Egyben üdvözölte a 106.-ik Csendőrnapi alkalmával a testvéri közösség tagjait, akik teljes létszámmal jelentek meg családjaikkal. Ismertette a vacsora célját, majd Ft. ORBÁN MIKLÓS S.J. mondott imát és áldást az ízletes vacsorához.

Utána az International tánczenekar szolgáltatott hangulatot az éjjeli órákig.

Először történt, hogy társasvacsorán sorsolást rendeztek. A bevételt első és második világháborúban elesett magyar katona emléktáblájára fordítják, mely a Magyar Ház felső nagycsarnokában kerül leleplezésre 1987.V.31.-én, Hősök Napján.

A cleveland-i csoport tagjai, másnap ünnepi istentiszteleten vettek részt, majd megtekintették a M.Kir.Fegyveres Erők Múzeumát. (B.B.K., 1987.IV.2.-)

+ + +

A KANADAI MAGYAROK SZÖVETSÉGE a torontoi MAGYAR HÁZ Árpád termében

tartotta meg, 1987.V.31.-én d.u. 1:30-kor Hősök napi ünnepségét az MHBK torontói csoportja rendezésében.

A tartalmas, művészi műsor keretében szerepelt a KODÁLY KÓRUS, szavalt BALOGH BOGLÁRKA, a Helikon iskola volt tagja, s három dallal aratott sikert PÉNZES ISTVÁN operaénekes. BOLYÁS JÓZSEF, volt eje. ho. saját költeményét mondotta el.

Ezután az ünnepség rendezője, műsorvezetője, az MHBK torontói csop. vezetője bemutatta v. DETRE GYULAT, az MHBK kanadai főcsop. vezetőjét és felkérte az ünnepi beszéd elmondására.

v. DETRE felemelő szavakkal ismertette a magyar katona szerepét, s kiemelte, hogy az ő emlékük tiszteletben tartása az emigráció feladata, mivel az otthoni magyarságnak nem szabad ezt tennie. Köszönetét fejezte ki a torontói csoportnak, hogy az emléktáblát fölállította, valamint ENDES LÁSZLÓ, a Magyar Ház elnökének, hogy arra lehetőséget adott.

Az Emléktáblát a csoportvezető leplezte le, melyet kb. 300 fős közönség kitörő tapssal fogadott.

Az Árpád terem előcsarnokában fölállított emléktáblát ENDES LÁSZLÓ hivatalosan átvette és válaszában ígéretet tett arra, hogy amíg a torontói Magyar Ház áll, addig a hősi emléktábla a helyén marad.

Befejezésül Ft. JASCHIK BALÁZS S.J. plébános, az összes torontói magyar egyházak nevében áldotta meg az emléktáblát.

Toronto magyarsága joggal lehet büszke az impozáns új márványtáblára. Az MHBK-t pedig illesse elismerés, hogy alapításának 40.évfordulóján, annak torontói csoportja megvalósította mindnyájunk óhaját és a Világháborúban elesett számtalan magyar katonának emléket állított.

(K.M. 1987.VI.13.-nyomán)

HAMILTON (Ont.) KEREKES ALBERT csoportvezető 1987.V.17.-én d.u.vasárnap, bajtársi összejövetelt tartott házában.

A gyűlés elején fölolvasták a kp.vezető Csenedőrnapi kiadott körlevelét, majd a B.L. 1987/1. számában hozott közlemények ismertetése következett. Megkapták az Emléklapokat, melyekért hálás köszönetüket fejezik ki a Vezetőségnek. Bajtársi beszélgetés indult meg, mely 5 óráig tartott...Utána KEREKES ALBERTNÉ, ERZSÉBET igen finom pörkölt,krumpli, tészta,salátát készített és szolgált föl a bajtársaknak.

Az összejövetel alkalmával felmerült költségeket v. nemes NAGY KÁLMÁN tb.cső. viselte, melyért a csop.vezető köszönetét fejezte ki.

(K.A. 1987.V.26.-)

+ + +

CALGARY (Alberta) A helybeli magyar egyházak, társadalmi és bajtársi egyesületek máj.31.-én, május utolsó vasárnapján tartották meg a Hősök Napját az MHBK helyi csoportjának rendezésében, mind a ref., mind a r. kath. magyar templomokban.Az Árpádházi Szent Erzsébet templomban Ft. GOMBOS MIHÁLY S.D.B. mondott misét és szentbeszédet. Ezt követte rövid műsor a Hősiemlék előtt. A Hiszekegy elmondása után ifj.SZAKONY ANDRÁS bs. (MHBK), az ifjúság nevében áldozott rövid beszédben Hőseink emlékének. Soproni Bálint: "Hősök Napján " c. versét RADNÓTHY KÁROLY bs. (MKCsBK) szavalta el mély átérzéssel.

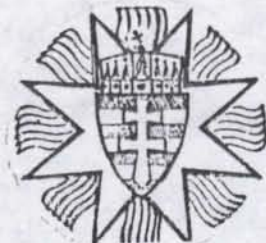
Az egyesületek közös koszorúját, a beteg csop.vezető helyett VARGA LÁSZLÓ h.csop.vezető tette le. Rövid beszédben hitet tett a katonaszerény, a hősi életszemlélet mellett, s megemlékezését az alábbi szavakkal fejezte be: " ... Könyörögve kérünk, Urunk, hogy már küldd el azt a napot, amikor örömteli szívvel ünnepelehetjük drága Hazánk felszabadulását, amikor majd Magyarországon is HŐSÖK NAPJÁN a piros-fehér-zöld gyertya újból kigyullad a hős magyar katona sírján!... "

Befejezésül a közönség a Himnuszt énekelte el. (MHBK,H.É.IV.évf.2.sz.)

+ + +

Az MHBK, az MKCsBK, a M.Sz.Vsz. és a Vitézi Rend tagjai 1987.VIII. 30.-án , vasárnap, d.u. 1 órától a Magyar Kanadai Kulturközpont területén tartották meg közös piknikjüket. Előtte 12 órakor tábori misét és szentbeszédet mondott Ft. GOMBOS MIHÁLY S.D.B. A bajtársak, barátai, hozzátartozóik, közel 80 fő, a késő délutáni órákig maradtak együtt, mindvégig kellemes hangulatban. Az előkészítés és gondoskodásért az elismerés a közös rendező bizottságot, élükön DÁNIEL JÁNOS, MHBK csoportvezetőt illeti. (KGY)

+ + +

A SOUVERAIN SZENT LÁSZLÓ TÁRSASÁG (1861) ÉS REND C A L G A R Y-i SZÉK zászlószentelést és tagavatást tartott Szent László napján, 1987 június 27.-én.

A helybeli tagok és azok barátain kívül, az ünnepségen és társasvacsorán résztvettek v. HANGODI JÁNOS széktartó és felesége,(Victoria,B.C.)

Dr.v. BLASCSÓK KÁROLY széktartó és felesége (Edmonton, Alberta) és KENYERES JÁNOS széktartó (Winnipeg, Manitoba).

A nagymisét az Árpádházi Szent Erzsébet plébániatemplomban Ft.VÉGVÁRI BASIL (VAZUL) O.F.M. g.kath. áldozópap, püspöki helynök, (Detroit, Mich.,) mutatta be papi segédlettel, továbbá Nt.GÖNDÖCZ KÁLMÁN és Nt.Dr. PUNGUR JÓZSEF ref. lelkipásztorok közreműködésével. A szentbeszédet Ft. VÉGVÁRI mondotta, majd fölszentelte az új zászlót. Szalagot kötöttek föl FÜLÖPP JÓZSEFNÉ, zászlóánya, valamint a Victoria-i, Winnipeg-i szék, a Vitézi Rend (Nyugat-Kanada), az MHBK, a BOCSKAI KÖR, a LÓRÁNTFFY ZSUZSANNA NŐI KÖR, a CALGARY-i NYUGDÍJASOK KÖRE képviselői.

Ezt követte az új tagok - közöttük RADNÓTHY KÁROLY tb.csendőr - fölvétele, akiket v.BALOGH JÓZSEF törzsszéktartó avatott Szent László lovagjaivá.

A mise alatt énekelt a Nyugdíjasok énekkara, v.KERESZTES LAJOS vezényletével és RADNÓTHY KÁROLY.

A Himnusz eléneklése után az ünneplő közönség társasvacsorán vett részt a Szent István teremben. A vendégeket ZSITVAY SÁNDOR széktartó, házigazda üdvözölte, majd a törzsszéktartó szólott az új tagokhoz.

A helybeli egyházi, társadalmi és bajtársi egyesületek képviselői együttérzésüket zászlószögek beverése mellett fejezték ki.

A vendégek végig kellemesen töltötték el az estét és maradtak együtt sokáig jó bajtársi hangulatban. A tervezés, fáradságot nem ismerő megrendezés és az ünnepség levezetésének gondos munkájáért ZSITVAY SÁNDOR bs.-at illeti elismerés és dícséret. (KGY)

+ + +

IV.

A MAGYAR ÉLET EGYESÜLETI ÉS TÁRSADALMI ESEMÉNYEI

EURÓPA

LA BAULE (Franciaország, Nantes-től NY-ra) városában, az Atlanti Óceán partján rendezte kétnapos összejövetelét az Emberijogok Ligájának francia kormánypárti tagozata 1987 május 30.-án.

A Párizsból érkezett kormánypárti küldöttség vezette le a gyűlést.

A tárgysorozat tartalmazta az indoknai menekültek befogadását, a libanoni angol és francia tuzok ügyét, az afganisztán menekült táborokat, az 1968-as prágai tavaszt, Palesztinát stb., A pontok letárgyalása után az összejövetel meghívott vendége, MÁTHÉ JENŐ őrm.bs.-unk kért szót, aki Párizsban, az u.n. Rabnemzetek számos ünnepségén képviselte az MHBK-t és az MKCsBK-t.

Kifogásolta, hogy egyetlen szó sem esett Magyarország szomorú sorsáról, a trianoni igazságtalan békéről, az '56-os szabadságharc elfojtásáról, a szegyeteljes Helsinkii egyezményről, melyben a szabad államok beleegyeztek, hogy Kelet-Európa továbbra is szovjet-orosz uralom alatt maradjon.

Felszólalása meglepetést mutatott, mire leánya MÁTHÉ ERZSÉBET KATALIN, aki a Nantes-i tagozat vezetője és városi tisztviselő, kitűnő francia nyelven, hibátlan beszédében azt kérdezte a hallgatóságtól, hogy mit szólnának ahhoz, ha a III. Világháborúban Franciaország a vesztes

oldalalon lenne és "trianoni" módra Bretagne-t Angliához, az északi megyéket Belgiumhoz, Alsace-t Strassbourg-gal együtt Németországhoz, az Alpokat Svájc-hoz, Nizzát Olaszország-hoz, végül a baszk vidéket Bordeaux-val Spanyolország-hoz csatolnák? Ezt tették ugyanis Magyarországgal az I.Világháború után.

Többen gratuláltak a jelenlevők közül, mire az elnök ígéretet tett, hogy ügyünket a következő összezejövetelen komoly tanulmányozás tárgyává fogják tenni. (M.J.1987.VII.21.-)

(Mi is gratulálunk! BÁRHOL A VILÁGON, MINDENÜTT HIRDETNÜNK KELL A VELÜNK SZEMBEN ELKÖVETETT JOGTALANSÁGOKAT! Szerk.)

GRÁZ (Ausztria) A CHRISTIANA HUNGARIA rendezésében 1987.V.31.-én ünnepelték meg a magyar egyesületek a hagyományos HŐSÖK NAPJÁT. 10:30-kor Ft. NYERS JÁNOS, SDB mondott szentmisét a Központi Temető kápolnájában, majd koszorút helyeztek el az Ismeretlen Katona emlékművére. Ezt követően BORDA GYÖRGY tanár, elnök mondott ünnepi beszédet, rámutatván arra, hogy nem ellenségek- hanem ellenfelekként harcoltunk egymás ellen és bajtársai nevében helyreigazította az utóbbi időben a katonák kötelességteljesítéséről forgalomban lévő téves beállításokat. A bensőséges megemlékezés a Himnusz eléneklésével ért véget. (M.R.1987.VI.30.-)

+ + +

ÉSZAKAMERIKAI EGYESÜLT ÁLLAMOK

AKRON (Ohio) 1987.VI.7.-én, Pünkösöd vasárnapján, d.u.3 órakor a LÓRÁNTFFY OTTHON emlékkertjében avatták föl a II.Világháborús Hősiemléket kiegészítő 6. bronztablát. Az 1938-1945 felíratú két magyar katonát ábrázoló szobor mögött, most már 6 bronztábla hirdeti hőseink, hősihalottaink és mártírjaink neveit. Az ünnepi beszédet Főt.DÖMÖTÖR TIBOR, a Szabad Magyar Református Egyház püspöke, a Lórántffy Otthon igazgató-elnöke mondta. Méltatta a magyar hősök és mártírok áldozatát, akik eleget tettek kötelességüknek életük árán is. Főt. DÖMÖTÖR püspök az az alkotó magyar, aki magyar hittel és akarattal megépítette ezt a Hősiemléket, mely legelső az egész világon.

Az új, 6. bronztablán olvasható:

Hőseink és mártírjaink:

Dr. GÖNCZI LÁSZLÓ CSENDŐR FŐHADNAGY

VITÉZ SZONDI JÓZSEF (helyesen:SZENDI) CSENDŐR ÖRMESTER

VITÉZ ZÁRAY EMIL TÁBORNOK

Mártírjaink:

SZENTE LÁSZLÓ CSENDŐR TÖRZSÖRMESTER

VITÉZ TÓTH ISTVÁN CSENDŐR ÖRMESTER

MÁRTÍRHALÁLT HALT ÉDESAPJA ERDEY LÁSZLÓ CSENDŐR ALHADNAGY

EMLÉKÉRE ERDEY SÁNDOR HADNAGY A RECSKI HALÁLTÁBOR VOLT RABJA.

A hetedik bronz táblára a felajánlásokat a nevekkel együtt, 1987 december 31.-ig kéri beküldeni az Emlékmű Bizottság. (Szittyakürt, 1987. június)

+ + +

MIAMI (Florida) A helyi és környékbeli magyarság 1987.III.15.-én a Kossuth Hall-ban tartotta meg Március 15.-i ünnepélyét. Az ünnepi beszédet v. SERÉNYI ISTVÁN, tb.cső., a világhírű távgyalogló bajnok mondja, mint harmincadik ünnepélyes megemlékezését. (Magyarság, Pittsburgh, 1987.II.27.)

+ + +

PASSAIC (New Jersey) 1987.IV.4.-én ugyancsak v. SERÉNYI ISTVÁN beszélt az 1987.IV.4.-én tartott gyászünnepségen, mikor is ezeréves helytállásunkról emlékezett meg.)v.S.I.1987.VI.16.-)

+ + +

KANADA

TORONTOBAN (Ontario) tartotta meg a MAGYAR CSERKÉSZSZÖVETSÉG, az Árpád-házi Szent Erzsébet templom dísztermében, 1987.IV.11.-én déli 12-kor közgyűlését. Dr. NÉMETHY GYÖRGY szövetségi elnök megnyitójában foglalkozott a társadalmi értékfogalmak változásával, mely alól a magyarság se vonhatja ki magát. A valláserkölcsi nevelés hangja elhalkult, csökkent a felelősségtudat és az áldozatvállalásra való hajlandóság. Elmosódott az Isten, a haza, az embertárs eszménye. Miután a magyar érzés még tapasztalható a magyar társadalomban, a következetes erkölcsi nevelés a cserkészlet számára ma is változatlanul a legfontosabb feladat. A cél továbbra is a felelősségvállalásra, áldozathozatalra, elvek mellett kiállásra való nevelés marad, hogy értékes, szolgálatra kész egyéneket adjon a társadalomnak.

Az elnök sajnálattal állapítja meg a vallásoktatás lanygulását, mely legtöbb országban kiszorult az iskolákból és a szülői házból is. Ezért a vallásos nevelést a cserkészlet programjának szerveesebb részévé kell tenni.

Elismeréssel említi meg, hogy ma Magyarországon a nép legjobbjai újra öntudatra akarják ébreszteni a nemzetet. Új szellemi tartalmat keresnek a magyarság kulturája számára. " Tiltakoznak a történelemtudat eddigi tudatos elszorvasztása, 1956 eszméjének elhallgatása, a határon túli kisebbségek sorsaiba való hivatalos belenyugvás, a magyarság számára súlyosan káros gazdasági döntések ellen. "

BODNÁR GÁBOR ügyvezető elnök, végigtekintve a világcserkészet körképén, érdekes példákat hozott föl, majd hitet tett a cserkészlet fogadalm mellett: " Példámmal és munkámmal azon leszek, hogy a társadalom, a család életében a cserkészlet törvények szelleme minél jobban megvalósuljon. "

Utána a tárgysorozat pontjainak letárgyalása, szakjelentések következtek. A cserkészlet nevelő munkája minden tekintetben tapasztalhatóan tevékeny részt vállalt a magyar sorskérdések tudatosításában, azok lehető megoldásában.

A sajtófogadást, kiállítást követően a közgyűlés tagjai társasvacsorán vettek részt. (Sajtóosztály)

+ + + +

A MAGYAR CSERKÉSZSZÖVETSÉG ifjúság nevelő munkája a NAGYTANÁCS beszámolója szerint, ma 14 országban 85 csapatban folyik.

" A csapatokban a magyar nyelvtudás javul. Az újonnan érkező családok gyermekeiből jelentős létszámemelkedést értek el. Az egykori fiatalok - akik ma már szülők és vezetők - mind többen keresnek működési területet csapatainkban és más intézményeinkben. Ma, az 1024 cserkészisztiztból 529 a csapatokban végez munkát, a többi, részben a cserkésztevényt, részben a többi magyar intézményt szolgálja. A rendszeres heti összejövetel, a táborozások hetenként több ezer gyermek foglalkoztatását jelentik.

Az évenkénti nemzetközi könyvnapokon egyre több kiadványunk található meg. Továbbá, az érdeklődőkhöz eljuttatjuk a MAGYAR CSERKÉSZ és a VEZETŐK LAPJA-t, valamint évenként a CSERKÉSZNAPTÁR példányait.

Elismert tény, hogy külföldön a Magyar Cserkészszövetség eredményesen örökdi a magyar nyelv és kultúra megtartása és fejlesztése felett. Ezért szervez és támogat magyar iskolákat, ezért követeli vezetőjelöltjeitől, hogy magyar tárgyakból érettségi vizsgát tegyenek.

Körülbelül itt tartunk most, de sok és egyre nehezebb feladat áll előttünk. Elég, ha négy cserkészparkunk és négy cserkészházunk korszerűsítésére gondolunk. Ezért kérjük kedves Pártfogóinkat, hogy ügyünket, mely mindnyájunk ügye, a fiatalok magyarságának megőrzését mindnyájan és személyesen tegyék magukévá. Támogassák a " HÓBAN VIRULÓ RÓZSÁT ", magyar cserkésztevényt.

Ennek biztos reményében kíván cserkészszövetségünkkel további " J Ó M U N K Á T ! "

A MAGYAR CSERKÉSZSZÖVETSÉG NAGYTANÁCSA:

Dr. Hoyos János, Nt. Bertalan Imre és a Nagytanács 35 tagja.

CÍM: P.O.Box 68
Garfield, New Jersey, 07026
U.S.A.

+ + +

A 154. sz. SAJTÓTÁJÉKOZTATÓ a New York-i cserkészek irodalmi délutánjáról számol be, melyen 21 magyar költőt szólaltattak meg műsoruk keretében, akik között erdélyiek és felvidékiek is szerepelnek.

A sok tehetséges előadó között kitűnt BALLÓK BORBÁLA, MÁRTON TIBOR és DÖMÖTÖR ZSUZSA. A nagyszámú vendég - cserkészvezetők, szülők, barátok, köztük BODNÁR GÁBOR, a Magyar Cserkészszövetség ügyvezető elnöke, őszinte elismeréssel nyugtázták a magyar irodalom átfogó ismertetését. A legmeghatóbb az, hogy egy résztvevő kivételével, valamennyi szereplő külföldön született, másodgenerációs magyar fiatal volt, valamint, hogy a csapatok valamennyi tagja - kicsinyek, nagyok egyaránt - közreműködött. (Pap Gyula, a Sajtóosztály vezetője.)

+ + +

HAMILTON (Ont.) A Hamiltoni Magyar Nyugdíjasok Köre, 1987.V.14.-én tisztújító közgyűlést tartott. Vitéz KONCZ ANTAL korelnök javaslatára az elvégzett kiváló munkáért, a tagok, a lelépő elnököt és tisztikarát egyhangúan tisztségükben megerősítették. Bajtársaink, akik tagjai az új vezetőségnek: GÉCZY ISTVÁN elnök, KERÉKES ALBERT alelnök, ellenőrök: VÁRKONYI FERENC, PAP FERENC, v.n.NAGY KÁLMÁN, a Vigalmi Bizottság elnöke KERÉKES ALBERTNÉ ERZSÉBET.

Végezetül, a közgyűlés egyhangú lelkesedéssel v.KONCZ ANTALT díszelnökké választotta, aki a közelmúltban lett 90 esztendősi. (K.M.1987. VI.6.-)

Bajtársainknak gratulálunk és kívánunk további sikert és szép eredményeket. Szerk.

1987.VI.7.-én igen jól sikerült pikniket rendeztek. A sok munkával járó előkészületet a gyakorlott Rendező Bizottság, élükön KERÉKES ALBERTNÉ ERZSÉBET végezték. A pikniket VIII.25.-én meg fogják ismételni. (K.A.VIII.23.-án)

+ + +

SAANICH (B.C.) A Dél-Vancouver szigeten élő magyarok (Canadian Hungarian Society of the South-Vancouver Island) 1986.októberében a magyar szabadságharc 30. évfordulójának emlékére emléktáblát állítottak. Az emlékmű Victoria-val szomszédos SAANICH-i városháza előtti téren van elhelyezve, rajta angolul a szabadságharc rövid leírása. Felírata: " FOR THOSE, WHO DIED FOR OUR FREEDOM! " (Azokért, akik meghaltak szabadságunkért!)

A fölavatáson a magyarokon kívül ott voltak a horvát, ukrán, cseh-szlovák nemzetiségi csoportok, vezetőikkel. (V.H.J.1987.V.23.-)

+ + +

VICTORIA (B.C.) A fenti Magyar Társaskör tagjai 1987.III.5.-én, vasárnap műsoros ünnepély keretében emlékeztek meg az 1848-as szabadságharcról, hősi halottaink és mártírjainkról és az 1956-os szabadságharcról is. A méltatások, szavalat, versek és táncokból álló műsor szereplői, - köztük FÖDŐ VARGEK ELEONORA zongorajátékáért - sok tapsot kaptak.

Az előadás után tea és kávé mellett ismerkedett és beszélgetett el egymással a közel 100 fős közönség.

Utána a Társaskör több tagja, bajtársaink koszorút helyeztek a Saanich-i emlékműre "... azok emlékére, akik szabadságunkért meghaltak..." s elimádkozták a magyar Hiszekegyet. (v.H.J.1987.III.17.-)

+ + +

EGYEDÜL REPÜLTE ÁT AZ ATLANTI ÓCEÁNT Cessna 210 típusú egyszárnyú sportgéppel, leszállás nélkül KANADÁBÓL - MAGYARORSZÁGRA 1987.VI.17-18.-án FÖDŐ VARGEK LAJOS (Victoria, B.C.) honfitársunk, 21 óra és 10 perc alatt.

IQUALIT (Baffin Island)-ból a Ferihegyi repülőtérig 5790 km.-t repült. Mikor hat-hengeres, 285 lóerős Cessna-210 típusú, kanadai saját gépéből kiszállt, elmondotta, hogy hosszú évek óta foglalkoztatta a gondolat, hogy valami olyasmit kellene csinálni, ami felhívja a magyarokra a világ figyelmét. Úgy, mint Endresz György és Magyar Sándor tették " Justice for Hungary " nevű repülőgéppükkel, akik 5764 km. megtétele után 1931-ben ugyancsak júniusban Bicskéig repültek. Azt akarta, hogy legyen újabb figyelemre méltó magyar repülős teljesítmény.

1967-ben vándoroltak ki feleségével Ausztráliába, hol elkezdte a motoros géppel való repülést. 1980-ban Kanadában tett vizsgát, s gépét 1984-ben vette. A hatszemélyes sportgép üléseit kiszedte, s helyükre benzintartályokat szereltek. Útján gépe eljegesedett, viharba került és ellenszele is volt.

Próbára tette saját magát, hogy meg tudja-e csinálni?! Sikerült. Világrekordot állított. (Times-Colonist, Victoria, B.C.1987.VI.19 és 20.-) Útja 18,000.00 dollár anyagi áldozatába került. Büszkén gratulálunk! Szerk.

PILÓTA	Sze- mély	MIKOR	HONNAN	HOVA	KM	Repülési idő
Charles A. LINBERGH US rep.tiszt (1902-1974)	1	1927 május 20-21	Roosevelt Airport Long Island N.Y.USA	Lebourget Airport Páris Franciaország	5746	33 óra + 30 perc
MAGYAR Sándor kanadai pilóta (1898-1981) ENDRESZ György m.kir.rep. szds. (1893-1932)	2	1931 junius 16	Harbor Grace Airport N.F. Canada	Bicske Fejér vm., Magyarország	5764	25 óra + 40 perc
FÖDŐ VARGEK Lajos	1	1987 junius 17- 18	Iqualit Airport Baffin Island N.W.T. Canada	Ferihegy repülőtér Budapest Magyarország	5790	21 óra + 10 perc

+ + +

CALGARY (Alberta) A Kanadai Magyar Kulturközpont nagytermében, 1987. III.15.-én tartották az egyházak, társadalmi és bajtársi egyesületek közreműködésével Március 15.-e emlékünnepélyét a Kulturközpont és Bocskai Kör rendezésében.

A 17 számból álló műsoros ünnepélyt CSÁK ATTILA, a Kulturközpont elnöke nyitotta meg. Ünnepi beszédet mondott Dr. FÜRY LAJOS író, tb.cső., Szavaltok, zene, táncszámok, RADNÓTHY KÁROLY tb.cső., magyar nótaszámok, valamint a NYUGDÍJASOK ÉNEKKARÁ-nak a közönség elismerését ezuttal is kiváltó szereplése v. KERESZTES LAJOS főtörm., karnagy vezényletével tették teljessé a gondosan összeállított műsort. Az ünnepi szónoknak, a szereplőknek, s azépszámu közönségnek MOLNÁR ISTVÁN, a MSzSz Calgary-i csoportjának volt vezetője mondott köszönetet. A megemlékezés a Himnusz eléneklésével fejeződött be. (KGY)

+ + +

A LENGYEL-MAGYAR VILÁGSZÖVETSÉG Calgary-i csoportja 1978. III.8.-án vasárnap d.u. a Lengyel-Kanadai Kulturközpont nagytermében közös baráti összejövetelt rendezett. Magyarország és Lengyelország közös történelmi sorsáról VÁGÓ RÁFAEL a Calgary-i Egyetem rk.tanára tartott angolnyelvű előadást. A lengyel és magyar táncsoprotoknak a nemzeti motívumokat kifejező nagyszerű táncaikat a közel 200 fős közönség lelkes tapsokkal jutalmazta. Ezeréves kapcsolatunk kimélyítését és a közös sorsban való összefogás ápolását célzó délután ismerkedéssel, uzsonnával, beszélgetéssel folytatódott.

Rendezők voltak: ANNETTE CERAFITZKY és RADA TIBOR. (KGY)

+ + +

A RABNEMZETEK KÉPVISELŐI ez évben is megtartották aug.23.-án a város-

háza előtti dísztéren az EURÓPAI GYÁSZNAPOT (International Black Ribbon Day) és tiltakoztak országjaik szovjet-orosz megszállása ellen.

A déli 12 órakor kezdődő gyűlésen résztvettek az afgán, lengyel, bulgár, horvát, cseh, szlovák, lett és magyar társadalmi és bajtársi egyesületek küldöttségei zászlóikkal.

Rt. Hon. BRIAN MULRONEY, Kanada miniszterelnöke, His. Worship RALF KLEIN polgármester üzeneteinek felolvasása után PETER LEESMENT a történelmi társaság részéről mondott beszédet. Ismertette, hogy 1939.VIII. 23.-án írták alá Németország és a Szovjet-Unio képviselői azt az egyezményt, mely lehetővé tette Lengyelország fölosztását, a balti államok bekebelezését és később egész Kelet Európának szovjet-orosz élettérbe való juttatását. " Ma, a rabnemzetek hat nyugati országban, 6000-en hallatják szavukat, - mondta a szónok, - tiltakoznunk kell a nyugati világ lelkiismeretéhez mindaddig, amíg a megszállott országok visszanyerik szabadságukat, - azután már nem lesz szükség "Black Ribbon Day"-re." Beszéltek még: NICK TAYLOR M.L.A., albertai képviselő és DEEN NASARY, az albertai Afgán Kultur és Jótékony Egyesület elnöke.

Az ünnepélyt megrendezte és hatásosan levezette: MAGAS ISTVÁN, a Magyar Szabadságharcos Világszövetség elnöke, tb.cső. (KGY)

+ + +

A SZÉCHENYI TÁRSASÁG 1987.IV.27.-én tartotta évi rendes közgyűlését a Kanadai Magyar Kulturközpont tanácstermében.

A tárgysorozat pontjainak letárgyalása és elfogadása után FALVI MÁRTON üv. titkár bejelentette, hogy BISZTRAY GYÖRGY professor, egyetemi szabadságévét vette ki, s a Tanszék mindennapos, hivatali munkáját DREISZIGER NÁNDOR professor vállalta. Ő fog egy teljes szemeszteren át történelmi előadásokat tartani a hallgatóknak. A bejelentést a közgyűlés tudomásul vette.

A Társaság vagyona 1986.dec.31.-én a hites könyvszakértői jelentés szerint 35,798.00 dollárt tesz ki. (F.M. 1987.VIII.22.-)

+ + +

A MAGYARSÁGTUDAT LEXIKON ALAPÍTVÁNY, 1987.III.29.-én 12:30-kor tartotta évi rendes közgyűlését a Magyar Ref. Egyház Kossuth termében, ebéddel egybekötve.

BONDÁR LÁSZLÓ elnök beszámolóját, a tárgysorozat pontjainak letárgyalását BAGOSSY LÁSZLÓ főszerkesztő tájékoztatója követte.

Az Alapítvány készpénzvagyona 1986.év XII.31.-én a két bankszámlán 16,951.00 dollárt tett ki.

A közgyűlés a Himnusz eléneklésével ért véget.

Az Alapítvány 13.sz. Tájékoztatója szerint, a négy kötetre előirányozott 24000 címszó anyagából, hozzávetőleg 19500 címszó anyaga együtt van. Ez a tervezett szöveganyag 81 %-a. A munkának szakkörökben nagy híre van és egymás után kapcsolódnak be emigrációnk kiválóságai. Sajnos, veszteségeink is vannak; kiknek emlékét megörökítjük: SIRCHICH LÁSZLÓ, vitéz ERDELYI ISTVÁN, FLÓRIÁN TIBOR és Ft. dr. IRÁNYI LÁSZLÓ.

A szöveganyag komputeres földolgozására való előkészítése 80 %-os. Az Alapítvány, a szerkesztési munkához szükséges komputert a közelmúltban szerezte be. Ez a beszerzés kb. 1.5 éves késedelmet szenvedett. A rendelkezésre álló komputer a szövegszerkesztési munkán túlmenően, - egy megfelelő, laser-printer beállításával, - hívatott elvégezni a kézirat összeállítását is a nyomda számára.

- 26 -

Illusztrációs anyagként 800 rajz, kép, illetve térképvázlat volt tervezve, amiből a mai napig 636 együtt van. Ez, a tervezett mennyiség 79.5 %-a. Ennek mennyisége meg fogja haladni az előírányzott számot, s megközelíti az 1000 illusztrációt. A rajzok, képek és térképek nyomtatásra kész állapotban vannak. Jelenleg az 1. Kötet (A-G) szöveg és képanyagának összeállítása van munkában - a további kötetek szöveganyagának betáplálása mellett. BAGOSSY LÁSZLÓ főszerkesztő.
Calgary, 1987.IX.1.-

+ + +

V.

BESZÉDEK, CIKKEK, ELBESZÉLÉSEK, VERS

HETYEY SÁNDOR

az MHBK központi vezetőjének ausztráliai helyettese

BAJTÁRSAIM!

Ahogy az évek múlásával egyre hosszabbodik az árnyékunk és a lemenő nap sugarai langyosan melegítik fáradt vállunkat, a régmúlt emlékei visszajárnak hozzánk, megszépülve jelennek meg előttünk, mint a feledés ködéből hazajáró lélek.

Roszkor születünk... Mikor jónéhányan először nyitottuk ki csodálkozó gyermekszemünket, a nagy mézárulás vakond-árkai fölött még dörögtek az ágyúk és még alig megkezdett, fiatal életek ezrei végződtek ma már talán elfelejtett, jeltelen katonasírokban, ismeretlen, idegen mezőkön...

Kifosztott, megcsonkított, szegény országban nőttünk föl, de már zsenge gyermekorunkban belénk nevelték szüleink és tanítóink a népünk és Hazánk szeretetét. Ez az érzés odaforrott lelkünkhöz és el fog kísérni bennünket a szemfödőig.

Szinte emberfeletti küzdelemben, a függetlenségét iszonyatos áron visszanyert magyar nép istenadta tehetsége és élni akarása csodát művelt. Az iskolák ezrei épültek; fogyasztási, termelő, értékesítő és hitelszövetkezetek százai alakultak és mi voltunk talán az elsők Európában, akik bevezették a munkásbiztosítást és az olcsó, egészséges munkaházak intézményes építését. Zöldkeresztes nővérek járták a falvakat, önfeláldozóan dolgozva a magyar anyák jólétéért és harcolva a tüdővész nemzetpusztító nyavalyája ellen. Ösztöndíjakon készült az új országépítésre egy új vezető réteg, mely nagyrészt a magyar munkásság és a magyar falu csodálatosan tehetséges fiaiból tevődött össze. Ez az új nemzedék Ígéret Földjét varázsolt volna Hazánkából, ha lett volna hozzá ideje!

De ugyanakkor áthallatszott a mesterséges siralom-határokon az elszakított testvér-milliók elkeseredett segélykiáltása és az egész nemzet, egységesen követelte a trianoni igazságtalanság jóvátételét. Ebben nem volt széthúzás, nem volt politika: csupán a fönmaradásért vívott harc! A sok fiatal tanár, orvos, mérnök, Európa legműveltebb középosztálya, meg a magyar paraszt, a világnak ez az első született arisztokratája, örömmel hagyta ott kényelmesebb munkahelyét és fogott puskát a kezébe...

Csodálatosan fogyatékos az ember emlékező képessége... Mennyien vannak manapság az utólagosan bölcsek, akik rosszaló fejcsóválással emlegetik, hogy " nekünk nem kellett volna ugrálnunk; semlegesnek kellett volna maradnunk..." Mintha a szigetlakók szalmakunyhója épségben tudna maradni a tornádó szelében...

Még emlékszem a síró egyetemistákra, akiknek már nem jutott hely a Felvidékre menő szabadcsapatokban... Még megvannak a fényképeim a magyar honvédség felvonulásáról, hiszen ott éltem az oláh határ szélén... Ha akkor azt az áradatot szabadon engedték volna, akkor örökre vége lett volna a " Nagy Románia " mániának!

Ott álltam a kormányzói emelvény mellett Nagyváradon, az örömeiben zokogó embertömeg között... Szólt az induló és virágerdő között dübörgött a katona-bakancs... Pedig a nagyhatalmak nagyravágyó politikusai gyalázatos játékot játszottak a fejünk fölött és végül is győzött a hatalmi téboly és - AZ OLAJ! Félmegoldást kényszerítettek ránk, mely 1944-ben keserűen megbosszulta magát és a dédelgetett kedvenc árulása a háború elvesztéséhez vezetett, megnyitva az utat a vörös áradat előtt. Ekkor kezdődött meg igazán a magyar nemzet élet-halál harca, mely - sajnos - még ma sem ért véget.

Láttuk az égő Nagyszalontát, hol egykor Arany János a Teremtőjét dicsőítő fülemiléről énekelt; láttuk a Tisza habjaiba omlott szolnoki hidat és az utolsó töltényig védjük egykor mesés szép fővárosunk üszkös romjait... Hallottuk az özvegyek lélekbemarázó sírását, láttuk a fiukat-vesztett apák néma, befelé hulló könnyeit és láttuk a zsenge gyereklányok, meg egykor büszke anyák meggyalázott tömegét... Láttuk a menekült-szekerek nyomoruságát, ahogy az utolsó magyar rögre lépett hazátlanságra kényszerített lábunk...

És harcoltunk; harcoltunk az utolsó töltényig, nem törődve politikával, mélyen kiábrándulva a kapzsi szövetségesből, harcoltunk, csupán becsületből, az ellen az ellenség ellen, melyről tudtuk, hogy vele nincs kiegyezés... S bőven hullt a vér!

Egykori osztálytársaim közül hatot találtak meg a húszéves érettségi találkozóra!

Ezt az utolsó harcot talán a magyar honvédnek még a Meotisz mezőiről magával hozott életösztöne sugalmazta.

És ma, 42 évi hazátlanság után, megöszülve és számunkban megfogyva talán, de a Gondviselés Igazságosságába vetett rendületlen hittel, lehajtott fejjel emlékezünk... Emlékezünk régi barátokról, gyerekkori játszótársakról, dalosajkú bajtársakról, akik ma már nincsenek közöttünk... Akik ma már régen elfelejtett, vagy csak titokban ápolt sírok lakói, akik híven teljesítették Hazájukkal, népükkel szembeni kötelességüket és azt adták értünk, ami a legdrágább kincsük volt: fiatal életüket...

Idegen ország örökké idegen kenyeren élve ugyan, de gondolunk rájuk még 42 év után is és egyre halványuló képük ott marad a lelkünkben, míg a szívünk dobog.

Régi bajtársak emlékeznek ma és ünnepelnek is. Negyven éve annak, hogy szent fogadalommal megfogadták, hogy nem adják föl a harcot, amíg Hazánkat el nem hagyja az utolsó ellenséges katona. Hogy béke idején az igaz szó, az írott betű fegyverével az utolsó lélegzetig teljesítik a kötelességet, melyet honvédesküjükben fogadtak.

A régi bajtársak a világ minden táján megfogják ma egymás kezét és együtt gyűjtják meg a kegyelet apró gyertyáit az elesett hősök tiszteletére és együtt újítják meg a végső győzelembe vetett hitüket és harcos elszántságukat. Soha nem volt talán erre nagyobb szükség, mint ma, amikor a kiengesztelhetetlen bosszúállás hiénái kitágult orrcimpáival szaglászhatnak " háborús bűnösök " után!

Utánad is, Bajtárs! Te is ott vagy a listájukon, azok között, akiket el kell hallgattatni, mert Te tudod, Te láttad az élő Igazságot! A szállodákat robbantó, gyilkos merénylőkből, a mindenható médián keresztül, hősöket csinálnak. Te azonban bűnös vagy, Bajtárs, hiszen Te nem akartad elvenni azt, ami a másé, Te csupán a családodat, a népedet, a Hazádat védted! A gyilkosságra bujtogató fekete terroristákból " emberbarát hősöket " kreálnak. Te azonban háborús bűnös vagy, Bajtárs, még 42 év után is és az is maradsz, amíg élsz! Neked nem szabad elmondani, hogy mit műveltek a Kun Bélák, Rákosiak, Beriják, azt mind el kell felejteni! Nem beszélhetsz arról, hogy a II. Világháborút viselő nagyhatalmak népéből nem végeztek ki összesen annyi úgynevezett " háborús bűnöst ", mint a mi maroknyi népünkben! Te nem kérheted számon a szibériai haláltáborok " elveszett " elhurcoltjait, mert az csak a " bűnlajstromodat " hosszabítaná! Hiába mondod, hogy Magyarországon nem voltak haláltáborok, égető kemencék... Szavad csupán a pusztába kiáltó szava marad....

De nekünk mégis állni kell a harcot, mert sírjukban nem tudnak nyugodni a halott bajtársak, ha mi nem vagyunk méltók hozzájuk!

Valamikor összeálltunk azért, hogy újra fegyvert fogjunk, mikor eljön az óra, hiszen visszavárt a régi ház, az örökké visszaváró, remegő kezű Édesanya. Azóta 40 esztendő pora lepte be a lábunk nyomát. Az örökké visszaváró Édesanya sírján, kora tavasszal, kivirágzik a lila ibolya. A régi házban idegenek laknak, akik a nevedre sem emlékeznek. Hazátlan lettél és hazátlanként fogad majd be egy hűvös gödör.

Ne csüggedj, Bajtárs, hiszen nemsokára hazamehetsz... Nem állít majd meg a vámőr a határon, nem kell bevallanod a magaddal vitt dollárjaidat. Akkor már szabad leszel. Szabadon lebegsz majd régenlátott lankák fölött, hol a mezőn pajkosan pirosuló pipacsok köszöntenek, hol a dalos pacsirta égbefúrja énekét...

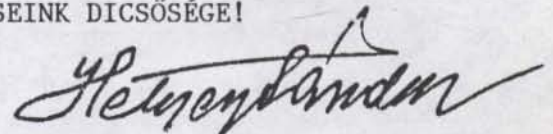
Valamikor, nagyon régen, talán arról álmodoztál, hogy egykor gyermekeidet fogod végigvezetni azokon a régi tájakon... Kártyavárként dőltek össze a reményeid s az életed örökre befejezetlen szimfónia maradt.

Mégis, gyere, Bajtárs, járjuk együtt végig a számunkra kijelölt utat, azt a néhány hátralévő métert, fölemelt fejjel, bizalommal várva az új napfölkeltét, hiszen minden hideg tél után eljön a rügyfakasztó tavasz. Maradj hű mindahhoz, amit magaddal hoztál, hogy az utánunk következő nemzedékek tisztelettel emlegessék a neved!

VIGASZTALAN ÉJSZAKÁNKBAN LEGYEN ELŐTTÜNK A FÉNY HŐSEINK DICSŐSÉGE!

Melbourne, 1987, május.

+ + +

Vitéz GÉCZY MIHÁLY:

KARÁCSONY

Mikor a Szentestén, a Kisjézus születése napján az Ő békéje és szeretete tölti be szívünket, régi jólismert arcok elevenednek meg előttem... a budapesti Gyűjtő Fogházból.

" 1964 július 20.-án, Franciaországban, Strassbourg, Nendorfban, hosszú szenvedés után, 71 éves korában, vitéz TEMESVÁRY ENDRE, m.kir. vezérőrnagy visszaadta lelkét Teremtőjének. "

Ki volt TEMESVÁRY vezérőrnagy? A M.Kir.Csendőrség Felügyelője.Mint csendőrtisztet, majd később legfelsőbb vezetőt tisztelte és szerette mindenki. Az Ő egyénisége, magas képzettsége, bölcs vezetése mindig irányt mutatott a csendőrségnél szolgálatot teljesítőknél.

A háború végén (1945-ben), a kommunisták kollektív bűnösnek mondták ki a csendőrséget. Legfelsőbb vezetőjét, vitéz TEMESVÁRY v.örgy.-ot háborús bűnösneként 1946.III. 28.-án ítélte el a népbíróság 10 évi börtönre, mely az akkori időket számítva bizonyította az ítéleten keresztül, hogy a m.kir. Csendőrség, mint testület sehol sem volt vétkes, csak kötelességét teljesítette. Büntetését kitöltötte.

Mint csendőr, mindig a törvényesen megválasztott Kormányt szolgálta. Csak úgy, mint azt szolgálta minden becsületes magyar ember, legyen az tanító, vagy miniszter, katona, vagy pap, földműves, vagy munkás, aki hivatását átérezve, a becsületét többre értékelte a kezébe nyomott csengő pengőnél.

E sorok írója, aki a csendőrség szürke tagja volt és 10 évet töltött az elhaltal a börtönben, azok nevében vesz búcsút Vezérőrnagy Úrtól, kedves Bandi bácsitól, akiket otthagytunk. Ők, a névtelen hősök emlékeznek elhalt rabtársunk jelszavára: " Szeressük egymást! " Tíz esztendő s rabsága alatt katonához illő módon viselkedett. Minden vádat, melyet a csendőrség ellen emeltek, bátran visszautasított, még akkor is, ha azért ütés verés, vagy élelem elvonás járt.

Számtalan esetben, még elítélése után is vitték kihallgatásra. Mindig magabiztos volt. A csendőrség minden tagját védte az ellenük felhozott hamis vádak ellen. Rabtársai becsülték és szerették férfias kiállása miatt. Ő mindig talált vigaszt a csüggedők

számára. Mindnyájan úgy tekintettük, mint apánkat, volt parancsnokunkat és minden időben segítőkész rabtársunkat.

Szabad legyen elmondanom egy esetet a sok közül, hogy hogyan találtak egymásra az emberek a börtönben. Az elnyomás, az éhség, ütés-verés vezet a bajba jutott embert Istenéhez és embertársához.

AKI EZT NEM HISZI, PRÓBÁLJA MEG!

1946-ban, amikor a kommunisták rendeletileg, büntetés terhe mellett, a börtönökben megszüntettek minden tiszteletadást volt vezetőinkkel szemben, alakult ki a rabtársak között a "bátyám-öcsém" megszólítás. Így lett vitéz TEMESVÁRY vezérőrnagyból "Bandi bácsi", Dr. HÓMAN BÁLINTBÓL (kultuszminiszter) Bálint bácsi, RÁCZ JENŐBŐL (honvédelmi miniszter) Jenő bácsi, KUNDER ANTALBÓL (kereskedelmi és közlekedésügyi miniszter) Tóni bácsi, ZAKÁR ANDRÁSBÓL (hercegprímási titkár) Bandi bácsi.

Mi, akik fiatalabbak voltunk, öcsém, vagy fiam megszólítást kaptunk. Belőlünk, még büntetés terhe mellett sem lehetett kiölni a tiszteletet azokkal szemben, akik méltóak voltak arra.

Az idő haladt és újabb szigorítások következtek.

Egyik napon a budapesti Gyűjtő Fogházban az őrparancsnok egy névjegyzékkel érkezett. Ez a névjegyzék tartalmazta azok nevét, akik vezető beosztásban, vagy tisztii állományban voltak a Horthy-rezsimben. Szigorú őrizetet és elkülönítést rendeltek el számukra. Szomorú idők voltak, de a mi ragaszkodásunk vezetőinkhez és tisztjeinkhez, nem ismert elkülönítést. Így került sor arra, hogy mi, akiknek volt kevés mozgási lehetőségünk, tekintettel a közelgő Karácsonyra, fenyőágakat "szereztünk", majd került a jó emberek jóvoltából néhány cigaretta és házilag készült szaloncukor. Ebből a csodálatos karácsonyfából nagyon sok rabtársnak jutott, akik közül többen voltak olyanok, akik semmit sem tudtak hűségese hitvesükről, szerető gyermekükről, szenvedő édesanyjukról. Célunk az volt, hogy bizonyítsuk bajban levő rabtársainknak, hogy sorsunk jóban-rosszban közös és biztassuk őket, hogy a bethlehemi Kisded örökösök felettünk. Hogy micsoda erő rejlett ebben a lopott fenyőágban, milyen kellemes szaga volt a bűdös cigarettának és milyen fenséges íze a házilag készített szaloncukornak, azt szavakkal elmondani nem lehet.

Az ajándékozottak ugyanúgy, mint az ajándék-osztogatók, meglelt férfiak voltak és nagyrészen katonák.

Egymásra borulva, sírva kívántak az ajándék átvétele után kellemes Karácsonyt abban a tudatban, hogy leszünk mi még szabadok.

Az ajándékozottak között volt az elhalt vitéz TEMESVÁRY vezérőrnagy, kedves Bandi bácsi is. Amikor átvette az ártatlan fenyőágat, a rajta díszlő cigarettával és szaloncukorral, kemény katona léte, könnyeborult szemekkel ölelt át:

"Édes Fiam, mindig tudtam és éreztem, hogy egy élet munkássága nem lehet hiábavaló. Ez a fenyőág bizonyítja, hogy érdemes volt dolgoznom, és hiszem, hogy még találkozunk a szabad életben is."

Vezérőrnagy Úr, kedves Bandi bácsi! Sajnos, bizonyos erők megakadályozták bennünket abban, hogy az életben találkozzunk. Most, amikor távozásod mély, áthidalhatatlan úrt hagyott életünkben és Testületünkben, nincs más hátra, mint magam és rabtársaim nevében utolsó Isten Hozzádot mondani. Ígérjük, hogy a tanultak szellemében életed munkásságának eredményét féltve őrizzük és azt gyarapítani igyekszünk. Továbbra is osztogatunk fenyőágat.

Adjon a Teremtő örök nyugalommal Vezérőrnagy Úrnak, kedves Bandi bácsinak.

Béke poraidra.

Híven, becsülettel mindhalálíg. Bajtársaid nevében.

+ + +

(Ez a visszaemlékezés v. TEMESVÁRY vörgey.úr halála után jelent meg, "Egyre kevesebben..." cím alatt a "Képes Világhíradó" /Toronto, Kanada/ 1964. decemberi számában.)

DALOLGASSUNK

" Aki dalol, sose fárad el,
Aki felnéz, sose csügged el,
Mert a dalt ajkunkra
A Jóisten adja, Ő ad
Erőt a nagy harcra. "

(Cserkészsnóta)

Írásom tiszteletadás a Calgary Magyar Nyugdíjasok Klubjának harminc tagot számláló énekkara és annak karmestere, vitéz KERESZTES LAJOS előtt, akik valamennyien 65 éven felüliek, de ennek ellenére, - vagy talán éppen ezért, - hat hanglemezen és egy kazettán 142 magyar dalt, valamint 25 karácsonyi éneket örökítettek meg, hogy átadják gyermekeinknek és unokáinknak, szent örökségként.

Mielőtt nagy munkájuk jelentőségét ismertetném, elkerülhetetlen, hogy ne beszéljek egész röviden a magyar kóruskulturáról, különösképpen pedig az emigráció minden elismerést megérdemlő kísérleteiről.

Sajnos egy olyan nagyságunk, mint nemzeti operakulturánk megteremtője, Erkel Ferenc sem jutott el addig, hogy megismerje a magyar népdalokat. Kizárólag a nagytehetségű Bihari János és Mosonyi Mihály verbunkosai jelentették számára a magyar zenét. Ez, persze, nem jelentett nivótlanságot, hiszen az 1867-ben általa alapított Országos Magyar Daláréegyesület magas művészi színvonalon állt. Mindazonáltal a Liedertafelek értéktelenségét és nemzetietlen műsorszámait lehetetlen volt kikapcsolni és a vidéki dalárdák, még századunk harmincas éveiben is, ezekért, vagy az úgynevezett cigányzene miatt rajongtak. Állításom alátámasztására idézek egy esetet:

1931 májusban, a gödöllői Királyi Lovardában tartották meg a járás első dalosversenyét, melyen 14 kórus szerepelt, szabadon választott műsorral. Első díját az Isaszegi Dalkör kapta. Ezek a következő dalt énekelték, mely három strófából állt. Alant közlöm az elsőt:

" Birsalmafa árnyékában ül egy kisleány,
Mellette ül szép szerelme Butter Flórián.
Fülemüle hangicsál a birsalmafán,
Meghalok, ha nem szeretsz, óh Butter Flórián."

.....

Mindehhez hozzájárult a húszas évek közepétől a Nagykörút és Rákóczi út kávéházai-ból esténként rádióközvetített cigányzene. Ezeknek műsora legnagyobb részben a konjunkturát kihasználó kontárok és "nótagyárosok" magyarnak gúnyolt silányságaiból állt, mely elöntötte az egész országot, teljesen megfertőzve többmillió hallgató izlését. Ennek káros hatását, mind a mai napig érezzük. Pedig a Nagykörút és mellékutcáiban fabrikált szemét, kizárólag a hasonló gondolkozású és a magyarságtól teljesen idegen kávéházi naplopók számára készült. Ennek terjesztéséhez, - persze a jó kereset reményében, - akadtak vállalkozó szellemű "nótaénekesek", akik közül magam is láttam olyat, aki bő gatyában, borjúsájú ümögben, rámás-csizmában és pörge kalapban népi-eskedett, olyan szörnyűségeket zengedezve, hogy:

" Gyere babám, ropjunk táncot
A bálban, mint otthon Zalában..."

vagy: " Kis csolnakom a Dunán lengedez,
Szívemben a szerelem ébredez..."

Így, néhány nagy egyéniségnek kellett jönni, hogy ezt az elferdült ízlést és lélekfertőzést igyekezzen meggyógyítani.

Elsősorban VÁSÁRHELYIT, az Európa-hírű kecskeméti vegyeskar, SZTOJANOVITS ADRIENNET A Szilágyi Erzsébet leánygimnázium énektanárát, ÁDAM JENŐ professzort, az Elektromos Művek, ÚJJ JÓZSEFET a MÁVAG Acélhang dalárda, valamint FORRAY MIKLÓST, a sajátmaga által alapított kiváló vegyeskar vezetőit kell megemlíteni.

Tagadhatatlanul több ellentmondó ízlést és igényeket hoztunk magunkkal hontalanságunkba, de az a lényeg, hogy szükségét érezzük a dalolásnak.

Ez volt az indítéka és lendítő ereje az emigrációban megalakult és működő énekkaroknak. Tagjai a nép-kulturánkat szerető asszonyok és férfiak, akik szomjúhozzák a szépet, a magyar dalt és napi gondjaikból, az állandó, meddő politizálásból, a pletykálásból így kerestek menedéket: az éneklésben.

Nagyon nemes elhatározás volt ezeknek az énekkaroknak a megszervezése, melyeknek jelentősége idegenben sokkal nagyobb, mint odahaza, mert hagyományaink ébrentartását célozza. Baj azonban, hogy gyakorlat hiányában, sokan képtelenek voltak felmérni egy többszólamú énekkar működésének a feltételeit. Pedig nagyon sok tényezővel kell számolni. Mindenekelőtt: hanganyag kell hozzá és lehetőleg kottaolvasás is. Ennél még sokkal lényegesebb a karmester, akinek meg kell legyen a zenei tudása, vezetői gyakorlata, tekintélye és ítélőképessége, mert egyedül ő az illetékes annak megállapítására, hogy a keze alatt működő énekes-anyag képességének hol van a határa.

A karéneklés alapfeltétele a vasfegyelem. Itt nem lehet külön-vélemény. Egy akarat és elhatározás van csak: a karmesteré. Olyan énekest, aki ennek nem veti alá magát, minden feltétel nélkül, elkezdi vitatkozni, jobban akar tudni mindent a karmesternél és énekes-testvéreinél, azt haladéktalanul el kell távolítani. Ez művészet, itt nincs "demokrácia", mert a kórus, angol kifejezéssel élve: "TEAM WORK", éppen olyan, mint a labdarugás, ahol kizárólag a szakmai vezető, vagy egy bonyolult operációt végző orvos-csoport, ahol csak a főorvos akaratja és parancsa a mérvadó, semmi más. Természetes dolog, hogy a felelősség is az övék.

Emigrációnknak - fiatalságunk ízlésének fejlesztésére - soha nagyobb szüksége nem volt a magyar dal értékes művelésére, mint napjainkban.

Bárki megkérdezheti, miért írtam le mindezeket. Egyszerű a válaszom: azért, mert annak ellenére, hogy néhány nagyszerű muzsikus él közöttünk, akinek úgy elméleti, mint gyakorlati tudása átlagon felüli, soha még egy sort nem írtak le azzal a céllal, hogy jószándékú, lelkesen dolgozó, de tájékozatlan kórusainknak útmutatást adjanak munkájukhoz.

Ezekután rátérek tulajdonképpen tárgyamra, hogy olvasóim előtt ismertessek egy olyan teljesítményt, melyre nemcsak hontalanságunkban, de odahaza sem akad példa.

Karácsony előtt, egy kedves, régi barátom elküldte a Calgary Magyar Nyugdíjasok Ének-kara által készített és Magyar Nóta Gyűjtemény címen kiadott sorozat első számú lemezét. Örültem a figyelemnek, vállaltvontam, azt gondolva: ismét egy dilettáns próbálkozás. Este aztán felbontottam az albumot, hogy meghallgassam és azonnal feltűnt a lemezen énekelt dalok nyomtatott szövege, mint melléklet. Mikor megszólalt a kórus, először mosolyogtam az "Elindultam szép hazámból" éneklésén, mely olyannak tűnt, mint mikor egy iskolai énekórán lelkesen fújnak valamit a gyerekek. Közben megnéztem a boríték túlsó oldalán lévő felszólítást: "Daloljuk együtt csodaszép nótáinkat, minél többször!" Aztán rájöttem, hogy a derék öregek nem akarnak senkivel versenyezni, hanem unisono, azaz egy szólamra éneklnek, - méghozzá tökéletes szövegezés-sel, - a szép, régi magyar dalokat. Meglepetésem mindinkább növekedett. Először csak dúdolgattam velük, de előadásuk annyira ellenállhatatlanul természetes és szívbőljövő, hogy a végén varázsuk, illetve a régi nóták varázsa alá esve, lelkesen fújtam: "Sudár magas, sudár magas a nyárfa teteje..."

Levélben köszöntem meg az ajándékot, mire postafordultával még öt lemezt kaptam, vagyis a teljes sorozatot, azonkívül a katolikus magyar népének kimeríthetetlen kincsestárából válogatott karácsonyi énekek hangszalagját. Ft. HORVÁTH MIKLÓS nyugalmazott plébános kitűnő orgonakíséretével és vitéz KERESZTES LAJOS hibátlan tempót

diktáló vezényletével. Amíg hallgattam ezeket, úgy éreztem magam, mintha egy behavazott kis magyar falu éjjéli miséjén lennék Szent Este.

Mikor a teljes sorozatot végighallgattam, eszembe jutott az a gyűjtemény, melyet gyerekkorom idején két nagy muzsikuskunk, Kern Aurél és Molnár Géza állítottak össze "Virágoskert" címmel. Az, amit a Calgary-i öregek adnak, valóban virágoskert, a magyar dalköltészet bódító illatával. Összesen 142 dalt énekeltek lemezre és ennek a kincstárnak őre és gondozója, nagyszerű karmesterük, a 77 éves vitéz KERESZTES LAJOS. Valamennyi dal szövegét nyomtatásban mellékeltek, hogy bárki követhesse, vagy megtanulhassa.

KERESZTES és dalosai biztos értékítélettel meglátták, hogy mire képesek. Azt is lemérték, hogy a gyönyörű, régi dalokat több szólamra énekelni nevetséges lenne. Éppen ez a sikerük titka és ezért szerepeltek három alkalommal is a T.V.műsorán, nem is szólva az ethnik rendezvényekről.

A kórus 1978-ban alakult és négy év múlva első két lemezükkel megnyerték az Árpád Akadémia aranyérmét. Mikor az ember a szívből jövő, egyszerű, lelkes, kitűnő ízléssel válogatott dalokat hallja, úgy érzi magát, különösen a "hallgatók" csendes áhítata közben, mintha egy másfél méter vastag falú, otthoni régi református templom gyülekezetét hallgatná, amint égbekiáltja: "Perelj, Uram, perlőimmal...", vagy "Szűkölködünk nagy mértékben, segedelem nélkül..". Ilyenkor tűnik fel, hogy a magyar zsolttár és a magyar hallgató költői szépsége mennyire rokon. Mikor aztán a betyárnótákra, katonadalokra kerül a sor, azok éneklése éppen olyan hiteles, mint amikor vidéki urak társaságában egy jó vacsora után, valaki odaül az öreg pianinóhoz és elhangzik az indítvány: nótázzunk! Aminek vidám koccintgatás közben neki is fognak, mert nem is lettek volna igazi magyarok, ha nem ezt teszik.

KERESZTES LAJOS zenei intelligenciáját és ízlését dícséri, hogy a lemezeken lévő 6 hazafias, 14 népdal, 16 katonanóta, 49 friss, 53 hallgató és 6 betyárnóta előadása egyszólamú, mert jól tudja, hogy fajtánk nem kóruséneklő, hanem daloló nép. Bizonyos vagyok abban, hogy többször hallotta és jól ismeri nemzeti daljátékunkat, a Hány Jánost, melyben mindössze három kórus van, de ezeket Kodály egyszólamra írta meg, felhasználva ősi népdalainkat. Így ott állt az énekkar előtt a példa, mert valószínűleg ők is hallották, hogy hangzik: "Nagyabonyban csak két torony látszik...", a híres "Toborzó" és a csata előtti este a tábortűznél: "Sej, besoroztak, sej, besoroztak engemet katonának..." Ez igazolja az ő előadásukat.

Külön ki kell emelni a három szöveget. HORVÁTH MARGIT-nak nem csak a hangja gyönyörű, hanem teljesen beleéli magát a költészetbe és előadása, egykori nagy dalénekesnőnk, Komlósy Emmát juttatta eszembe. Hasonlóképpen kiváló: KERESZTES LAJOS és NÉMETHY BÉLA szólószámai, nem csak hangban, hanem átélésben, a minden alpáthosz nélküli kifejezőmódban és a pontos szövegezésben egyaránt.

Ha a 142 dal előadását a zenekritika igényével néznénk, semmiesetre sem ütné meg annak zsinórmértékét, de magyar értéke felbecsülhetetlen, mert az énekelt népdalok, azonkívül Egressy Béni, Erkel Elek, Balázs Árpád, Fráter Lőránd, Dankó Pista, Murgács Kálmán, Kalmár Tibor, Thegze Gerber Miklós és mások költői szépségű művei, melyek a magyar érzésvilág és mentalitás kincstárának az ajtaját nyitják meg előttünk.

Nem üzleti vállalkozás ez! Kizárólagos célja: gyermekeinkkel és unokáinkkal megszerettetni dalköltészetünket és gondolkozásunkat. Segítséget akar nyújtani a szülőknek, a magyar iskoláknak és a cserkészleteinknek, akik magyarnak nevelik gyermekeinket és át akarják adni nekik anyanyelvünket és gyönyörű dalaink kincsét, mely nemzeti örökségük.

Régi tapasztalat, hogy azokat a verseket, szavakat, amelyeket ifjúkorban dalformában kap meg valaki, soha nem fogja elfelejteni. Ha később mégis valamiféle memoria kihagyás lenne, a dallam újrhallásakor, a szöveg azonnal visszatér. Az pedig egy pillanatig sem lehet vitás, hogy a nyelvi gazdagság a szókincset gyarapítja a dalok megtanulásakor, mert nem konyhai nyelv ez, hanem költészet.

Köszönjük ezt az egyedüálló, nemzeti hivatást betöltő, áldozatkész munkát, mely nagyszerű példája a magyar kötelességtudásnak és élniakarásnak. Éppen olyan cselekedet, mint a már említett és mindenki által szeretett igaz magyaré, nagy zenetudósé, ÁDÁM JENŐÉ, aki a második világháború előtt, látva a nótagyárok fertőző bűnét, elindított egy sorozatot a rádión keresztül "Dalolgassunk" címmel. Halk, kedves hangján elmesélte hallgatóinak, milyen nagy érték a szép magyar dal. Elmondta egy-egynek a szövegét, aztán elmagyarázta, majd halkán többször egymásután eldúdolta. Végül kérte hallgatóit, hogy dalolják vele együtt. Tanuja vagyok, hogy egész családok énekeltek vele. Semmi más nem kellett hozzá, mint értékeink ismerete, nagy szeretet és türelem. Ugyanaz, ami a calgaryiaknak is bőven jutott Isten ajándékaként.

Hát mi is "dalolgassunk" nyugdíjas testvéreinkkel, hadd érezzék, hogy több éves munkájuk nem volt hiábavaló!

Wellandon, 1987 január 20.-án.

Köszönöm Bátyámnak és dalosainak igaz szeretetét és nagybecsűlést!
Dr. Fenyő István

+ + +

DOMOKOS SÁNDOR

BÚCSÚ A " SZÉP " - TŐL

Mi vagyunk még a "lassú" nemzedék
Kiknek szívében lámpa lángja ég,
Nem a neonok kékes hidege;
Kiknek még nincsenek vasból idege;
Mi vagyunk még a "vén romantikus"
S nem kiégetten józan, cinikus.
A mi emlékünk még a gőzvonat,
Mely átdöcögi csak a tájakat
És szemlélődni AZÉRT van idő...
Kútágas, tanya, nyáj és legelő...
A rádió is csak fülhallgató
Zenéje lágy és bájos altató;
Nem dübörgő, tépő és rángató;
Mindent betöltő, mindent átható...
A mozivásznon hősök játszanak,
Ártatlan mesék visszaszállanak...
Multat idéz a könny s a nevetés...
Nincs meztelenség...ölés...ölelés...
A repülés, sárkánykergetés.
Egyéni vágy, egyéni keresés...
Kaland, bátorság, égi lovagok...
Titkos álmunk: a messzi csillagok...
Ma, négy óra az egész földteke,
S az Universum sincs már messzire...

A szerszámunk volt kasza, kalapács,
S fegyver a kard. Becsületszó adás
Egy szentség volt, mint bizalom s a hit...
Ma, a csalás már fel sem háborít.
Csak "okosság" az, s mindenki nevet
S nem töprengnek az áldozat felett.
Mi udvaroltunk...Kézcsók, szerenád
Tolmácsolta a vágy izzó szavát...
Ma, autóülés, az is megfelel
És semmi nincs, mit értékelni kell.
Mi sejtettünk, éreztünk boldogan
Csodálkoztunk, hogy a felhő suhan...
Nem óhajtottunk mindent érteni
Hagytuk a valót fátyolba rejteni...
Ma már letéptük mindazt, mi takar
És meztelenül bűzlik fel a jaj!
S rádöbbenünk, mily förtelmes a lét
Mert megöltünk már mindent, ami SZÉP !

+ + +

(Megjelent a Winnipegi Magyar Irodalmi Kör Antológiájában, 1986-ban
Winnipegben (Man. Kanada).

+ + +

VI.

A MUZEUM HÍREI

Dr. SZALONTAI SÁNDOR muzeumgondnok (kurátor) beszámolóiból:

1987. IV.14.-én:

A múlt hét végén betörték a Magyar Házba, s a kisebbik pénztárszekrényt szétverték, s kb. ötezer dollárt elvittek. A nagyobbik pénztárszekrényt össze-vissza verték kalapáccsal, de kinyitni nem tudták. A tettesek még nincsenek meg. A betöréssel kapcsolatban nagyon sok érthetetlen dolog van és nagyon sok kérdésre nem találunk kielégítő magyarázatot. A Múzeum nem érdekelte őket. A betöréssel kapcsolatban a Múzeumnak annyi haszna mégis lesz, hogy azokat a lazer-beam-es riasztó berendezések fölszerelését, melyeket a biztosító most követel, a Magyar Ház meg fogja csináltatni. Ebből a Múzeumban is fölszerelnek 1-2 darabot. Jelenleg 2 darab van bent működésben.

Új felíratokat készítettünk fehér márványutánzaton (plasztikból) fekete nyomtatott betűkkel, úgy a Múzeum bejárata fölé, mint a Szathmáry Emlékfal részére. Nagyon jól mutatnak.

Megállapítottuk a "quorum"-ot, azaz, hogy az érvényes határozathozatalhoz a Múzeumi Bizottság hét tagjának szavazata szükséges.

A Múzeumi Bizottság I.29.-én tartott ülésén muzeumi gyakornoknak egyhangúan fölvette, mint idgl. tagot ifj. PODONYI ISTVÁN könyvelő, torontoi lakost, PODONYI ISTVÁN őrm. csoportunk aktiv tagjának fiát.

Ifjú bajtársunk annak idején elvégezte a magyar iskolákat, cserkész volt és a muzeumi tárgyak iránt érdeklődést, a magyar ügyekben jártasságot árult el. A fölkérést elfogadta.

+ + +

1987.VI.9.-én:

A Magyar Házba történt betörés ügyében újabb fejlemény nincs. A biztosító új páncélszekrényeket hozott, de a kár megtérítéséről még nem hallottam. Az újabb riasztó berendezés sincs fölszerelve. A tettesek kiléte ismeretlen. A gondnok lakása attól a helytől, ahol a páncélszekrény volt olyan távol van, hogy még a robbanást se valószínű, hogy meghallotta volna. Azóta már más gondnok van és a fizetett tisztviselői kar egy része is kicserélődött. Riasztó berendezés pedig pont a pénztárszobában nem volt. Különben is nagyon nehéz lenne a Magyar Házba való behatolást teljes biztonsággal megakadályozni, mert akkor az összes földszinti ablakokra vasrácsot kellene fölszereltetni, ami borzasztó összegbe kerül. Szerintem, csak a riasztó berendezések sűrítésével lehetne a betörés lehetőségét csökkenteni.

Tegnap az egyik barátom fényképfelvételeket készített a Múzeumról. Többek között a Szathmáry Emlékfalról is. Ebből majd küldök egyet a B.L. részére. (Készséggel fogunk róla beszámolni. Szerk.)

Kaptunk az egyik régész magyartól 2 drb. kardot. Az egyik a Rákóczi szabadságharc idejéből, a másik, formája után ítélve a török harcokból való (pallos forma).

+ + +

KÖNYVISMERTETÉS, SAJTÓHÍREK

A PLACE IN THE SUN, Írták: BODOLAI ZOLTÁN és CSAPÓ ENDRE, a " Magyar Élet " főszerkesztője. Kiadta a New South Wales-i Magyar Szövetség Sydneyben (Ausztrália), 1986-ban angol nyelven 63 oldalon, puha kötésben, finom papíroson, gazdagon illusztrált szép kiállításban.

A gondosan összeállított kézikönyv a magyarság küzdelmeit ismerteti a szabadsága visszanyerésére, s Magyarország helyzetét mutatja, világtörténeti perspektívába állítva. A könyv alkalmas arra, hogy az angol világ és angolul beszélő fiataljaink megismerjék a történelmi Magyarországot, annak szerepét, földarabolását és a jelenkori következményeket a két terjeszkedő nagyhatalom között. Vázolja az új határokon kívül maradt magyarság kisebbségi helyzetét idegen elnyomás alatt.

Végül ismerteti az '56-os magyar fölkelést, a szabadságharc letörését, a megtorlást. Záródik a Szabad Petőfi Rádió utolsó segélykiáltásával Európa szabad népeihez: S.O.S.! Segítőkezlet azonban nem nyújtott senki. " Bebádogoztak minden ablakot..." (F.K. Magyar Élet, 1987.-)

A MAGYAR TRAGÉDIA KASSAI NYITÁNYA: Az 1941. június 26.-i bombatámadás dokumentációja. Írta: BORSÁNYI JULIÁN. Kiadta a Müncheni Magyar Intézet Münchenben (BRD) 1985-ben, térképek és okmánymásolatokkal, vászon és puhakötésben 548 oldalon.

A kassai támadók nemzetiségének vizsgálatához, a szerző szerint, az elemi feltételek hiányoznak, ezért ezzel csak közvetve foglalkozik. Könyve dokumentációjával elsősorban azt bizonyítja, hogy azok az érvek, melyekkel elhíttetni igyekeznek, hogy az egykori m.kir.honvédség vezetésének akár a kassai támadás tervezéséhez, akár annak végrehajtásához akár egyedül, akár a német katonai vezetéssel egyetértőleg bármilyen köze is lett volna: NEM ÁLLJÁK MEG A HELYÜKET.

Ilyen értelemben nem helytelen az a hazai vélemény, hogy a dokumentáció szerzőjét, a kutatásaira elsősorban " a mundér becsületének " tisztázása ösztönözte. Ugyanekkor ez a munka - " a sine ira et studio " szellemében - tárgyilagos kutatók számára rendszerezve összefoglalja a kassai események lefolyására és hátterére vonatkozó eddigi nyugati felismeréseket.

AZ ÉVSZÁZAD PERE. A könyv, néhai ISPÁNKI BÉLA, Mindszenty József hercegprímás beosztott papja és vádlotttársa följegyzéseit tartalmazza. " Megszólal a tanu " a per ismeretlen, szemtanuk által lejegyzett eseményeit írja meg.

Kiadta a Vörösváry Publishing Co.Ltd., Toronto, Kanada, 1987-ben 768 oldalon, vászonkötésben.

A magyarországi kommunista párt 1962 aug.16.-án határozatot hozott, amelyben beismerte, hogy az u.n. "kirakatperek" nélkülöztek minden valószínűségi jogi alapot és semmisnek mondotta ki a törvénysértő pereket. RAJK LÁSZLÓT és társait rehabilitálta, de mi lesz a nem kommunistákkal? Erről nem beszél a pártnak ez a leleplező határozata.

A könyv ára izléses kiállításban 25.00 + posta és csomagolási költségre 3.00 dollár. Megrendelhető a kiadónál: 412 Bloor Str., West, Toronto, Ont. M5S 1X5 Canada.

HAZÁNK (Boardman, OHIO, USA) az 1987 áprilisi számában hozza Dr. HALMOS MILÁN: Magyarország "háborús bűnössége" c. tanulmányát, aki ismerteti a 11 milliós Magyarország helyzetét, a 80 milliós Németország és a 200 milliós Szovjet-Oroszország közé beékelve. Mi békés úton kerestük igazunkat. Mikor kitört a német-orosz háború, akár a németek, akár az oroszok mellé állunk, az eredmény ugyanaz lett volna. A nagy német visszavonulás idején a háború pusztításait mi sem kerüljük el, a "felszabadítás" után pedig a Szovjet-Oroszország ugyanazt teszi, amit többi szövetségeseivel tett.

A magyar kormányok mérlegelték az ország helyzetét és semlegesek akartunk maradni, amíg csak tudtunk és ahogy lehetett. Annyit elértünk, hogy a keleti arcvonalon küzdő honvédeink kivételével a hátszín egésszen 1944 márc.-ig viszonylag békésen élt. A zsidóság a német nyomásra hozott zsidótörvények ellenére messze jobban és biztonságosabban élt, mint bárhol a német megszállta Európában. A német megszállással azután az ország névleges függetlenségét is elvesztette.

Ezt a háborút nem a magyar nemzet idézte elő. Mégis aránylagosan a vesztesek közül a magyar adta a legtöbb "háborús bűnöst". Miért? Hiszen " megbűnhődte már e nép a multat s jövendőt... "!

Ha van háborús bűnösség, akkor Hitler mellé oda kell állítani Stalint. Az ő szövetsége nélkül Németország képtelen lett volna a lengyel háborút megindítani, megszállni Norvégiát, Dániát, leverni Franciaországot, Belgiumot, Hollandiát, mert a németek hátát ő fedezte.

"... Egy biztat és pedig az, hogy mind ezideig minden sorscsapás ellenére állunk, létezőnk, élünk. Ahhoz, hogy ez a jövőben is - minden várható balsors ellenére - így maradjon, csupán egy kell: magyar élet-erő, sok magyar gyermek. "

KANADAI MAGYARSÁG (Toronto, Kanada) 1987.VIII.29.-iki számában hozza DUNAI ÁKOS " A KULACS " c.cikkét, " megbecsüléssel a 40 éves MHBK-nak egy 30 éves magyar. " Ez a kulacs egy csendőrfőhadnagyé (1940 évf.) volt, aki harcolt a Tatárhágónál, Mohács mellett, majd a galántai cső.zlj.-jal Budapest védelmében. 1944.okt.26.-án Csepelnél elesett. " A kulacs az oldalán lógott...Ma a vitrinem tetejéről néz szembe velem, mesél a m.kir.Honvédségről, a katonaeszményről, a helytállásról. Mesél a kakastollasokról, akik a Híven, Becsülettel, Vitézül szellemében Magyarország rendjének védelmezői, oltalmazói és biztosítói voltak..."

AMERIKAI MAGYAR ÉRTESÍTŐ (Baltimore, MD., USA) 1987 jun.jul. és aug.-i számában hozza DOMOKOS SÁNDOR cikkét, mely két részben ismerteti Dr.ANTAL JÓZSEF: " Lengyel menekültek Magyarországon a háború alatt " (Budapest, 1946.) B.L.1986/2., 37.o.) c, könyvét. Az akkori magyar kormány eljárását tanúsítja az alábbi kivonat:

" Hosszú lenne itt felsorolni azokat az egészségügyi intézkedéseket, oktatásügyi lépéseket, munkavállalási kedvezményeket, lelki gondozásra és szórakozásra vonatkozó rendelkezéseket - ami sokszor meghaladta a saját magyar állampolgárok kedvezményeit - amivel a magyar állam együttérzését akarta kifejezni azokkal a szerencsétlenekkel szemben, akiket a háború elsodort saját hazájukból. És ez a szimpátia, nem csak a fájlag lengyel, de a zsidó származású lengyel polgárok felé is megnyilvánult. Mivel ez egy kényes és sokszor a magyar nép ellen felhasznált vádpont - maga a zsidó kérdés - álljon itt szószerint az, hogy hogyan bántak a magyar hatóságok a lengyel-zsidó menekültekkel:

" 1939 őszén és 1940 elején az első lengyel menekültekkel tekintélyes számban érkez-

tek Magyarországra zsidó polgári és katonai személyek is. Ezeket a magyar hatóságok a többi lengyel menekültekkel egyöntetűen és közösen helyezték el a polgári lakótelepeken és a katonai táborokban. A zsidó polgári menekültek Magyarország német megszállásáig, tehát 1944. márc. 19.-ig megmaradtak ebben az elhelyezkedésükben, míg a zsidó katonai személyeket, a lengyel tisztok kifejezett kérésére, 1942 nyarától kezdve külön táborba helyezték el, de ellátásuk és velük való bánásmód általában semmiben sem különbözött a többi katonai internáltakétól.

1942-ben, amikor a zsidóellenes rendszabályokat a német megszállás alatt levő területen erősen megszorították, Magyarország északkeleti határán és Szlovákián át tömegesen áramlottak lengyelországi zsidó menekültek Magyarország területére. A magyar belügyminiszter bizalmas rendeletben utasította a fennhatósága alatt álló határmenti hatóságokat, hogy egyetlen ilyen menekültet se utasítsanak ki az ország területéről, hanem valamennyit fogadják be és helyezték el az ország belsejében felállítandó gyűjtőtáborokban.

A gyűjtőtáborokban összegyűjtött lengyelországi zsidó menekülteket a Belügyminisztérium szociális ügyosztálya további elhelyezésük és ellátásuk szempontjából 3 kategóriába sorozta: a.) Azokat, akik magukat lengyel nemzetiségűeknek vallották s akiket a Lengyel Társadalmi Bizottság is ilyennek ismert el, a többi lengyel menekültekkel teljesen egyöntetű elbánás alá vonták. b.) Azokat, akik magukat zsidó nemzetiségűeknek vallották, az egyes magyarországi zsidó hitközségekhez utalták azzal, hogy ezek helyezték el és lássák el őket a maguk körében. c.) Végül azokat, akik ellen a Lengyel Társadalmi Bizottság politikai szempontból kifogást, vagy óvást emelt, internáló táborokban tartották, ahol ellátásukról és életbiztonságukról teljes gondoskodás történt. "

A háború után a lengyel kormány elismerte a magyarok vendégszeretetét és testi elbánását.

Magyarország az 1944-45. évi téli hadjárat alatt a legsúlyosabb helyzetbe került, mindazonáltal a harcok folyamán s utána még hónapokig szívesen látta vendégül a lengyel menekülteket.

Azóta fokozatosan megindult a menekültek hazaszállítása, de egyelőre még így is sokan maradtak vissza Magyarországon.

A lengyel kormány külügyminisztere, 1945. nov. 22.-én a következő levelet intézte Gyöngyösi János magyar külügyminiszterhez:

" A lengyel menekültek hazajuttatásának befejezésével, a Lengyel Köztársasági Kormány nevében őszinte köszönetünket fejezzük ki, mind a hatékony segítségért és támogatásért, melyet a magyar hatóságok a lengyel állampolgárok hazaszállításával kapcsolatban nyújtottak, mind pedig azért a rendkívül megbecsült szíves vendéglátásért, amit honfitársaink élveztek. "

M E G J E G Y Z É S.

Történelmi ünnepség keretében helyezték el 1987. V. 28.-án a New York-i St. Mary's Home kápolnájában a Chestochowa-i "Fekete Madonna" képét, amit Leon Sliwinski, a franciaországi lengyel ellenállás ezredese a Vatikánon keresztül hozott Ft. VARGA BÉLÁHOZ. Amerika területén ez az első Chestochowa-i ikon (szentkép), melyet a lengyelek Ft. VARGA BÉLÁNAK ajánlottak föl, annak emlékére, hogy balatonboglári plébános korában sok tízezer lengyel menekültnek nyújtott segítséget a második világháború alatt. A Chestochowa-i kolostort 1380-ban magyar szerzetesek, a Pálosok, az egyetlen magyar alapítású szerzetesrend 16 tagja alapította, akik Budáról jöttek. (Magyar Hírlap, Délamerikai Magyarság Buenos Aires, 1987. VII. 1.-)

A WINNIPEGI MAGYAR IRODALMI KÖR ANTOLÓGIÁJA. 1986-ban, a Kör alapításának 25. évfordulóján jelent meg Winnipegen (Man. Kanada). Céljuk, a magyar kultúra ápolása. Könyvük a lelki kincsek megtartásának őszinte bizonyítéka. A 112 oldalas gyűjtemény, 10 a legkülönbözőbb sorsú, műveltségű

és mesterségű írók és költők munkáiból hoz egy-egy verset, elbeszélést, melynek mindegyike a Kör tagjai " szívének melegét és saját könny-mosolyos tapasztalatait adja át a magyar olvasó közönségnek." Szerkesztő: Domokos Sándor. (KGY)

MAGYAR ÉLET (Melbourne, Vic., Ausztrália) 1987.IV.23.-iki számában közli DOMOKOS SÁNDOR " Az ördög és a cimborája " c. cikkét, melyben szót emel a világ közvéleményének irányítása ellen. Amíg a németek kegyetlensége jogos fölháborodást vált ki 40 év után is, a sajtó, valahogy mindig megtorpan és mindig létezik mentség a "Megtévedt, 'idealista kommunista" számára" Mérjenek egyforma mértékkel.

AMERIKAI MAGYAR ÉRTESÍTŐ (Baltimore, MD., USA) 1987 márciusi számában LAJOS-SY SÁNDOR ismerteti Domokos Sándor " Megbűnhődte már e nép..." c. a szovjet-orosz fogságban átélt és írott kis regényét.

PLÉBÁNOS ÚR, írta NAPHEGYI IMRE szkv.tüzérhadnagy. Regény 102 oldalon, puha kötésben. Kiadta és a fedőlapot tervezte a szerző, Winnipeg, (Man., Kanada) 1986-ban. Az író a véletlen hozzájuttatta, hogy beszélhetett azokkal az emberekkel, akik ismerték Nyíró Józsefet, akik nekik segítőtjüket, védelmezőtjüket volt, akit tiszteltek, becsültek felekezett és nemzetiségre való tekintet nélkül.

Ezeknek az embereknek az elbeszélései nyomán született meg ez a regény, melyben elmondottakat Nyíró József az "Isten Igájában" c.könyvében megírt idézetekből is alátámaszt, aki mestere volt az írásnak és marad Mester a síron túl is.

Kapható a szerzőtől, címe: 90 Wildwood Park, Fort Garry, WINNIPEG, Man., R3T 0C9, Canada. Ára: 8.00 kanadai dollár + postaköltség.

+ + +

VIII.

A VEZETŐSÉG LEVELESLÁDÁJÁBÓL:

Az 1986 évi Segélyakciónkra érkezett:

1987.VII.13... " Kedves Uram és a Család! Akik édesanyámat hozzájuttatták szeretet-adományukhoz. Én, a leánya írok helyette, mert ő már a nevét is alig tudja odakaparni. A jó Isten áldja meg magukat nemese cselekedetükért. Nagyon köszönve jóságukat, üdvözlettel... "

+ + +

A bajtársaktól érkezett levelek:

EURÓPÁBAN CSENDŐR SZEMMEL.

Ez év július 29.-én érkeztem Bécsbe Linzből, hogy az Orient Expresssel érkező feleségemet aug.1.-én a Westbahnhofon időben várhassam. Szállásadóm Bécsben vitéz ZIRCZY JÓZSEF cső.ezr. leánya volt. Zirczy Enikővel együtt gyermekeskedtünk Sátoraljaújhelyen a harmincas években. A háború hosszú időre szétszakította ezt a kapcsolatot és Enikőt, csak 1982-ben, mint HERMAN STROHSCHNEIDER osztrák vezérkari ezredes feleségét láttam viszont. Most, 1987-ben pedig, mint egy osztrák tábornok özvegye fogadott. Enikőt, az osztrák vöröskereszt kitüntette az 1956-ban, a magyar menekültekért tett önfeláldozó munkájáért, melynek következményeképpen még az évben kórházba került. Itt, egy magyar szabadságharcos, a kórházi ágyon adta át neki a saját szabadságharcos érmét, melyet a családjának egyesítése körüli érdemeiért adott át Enikőnek. Mikor beszélgettem

most, a bécsi hadiakadémián lévő szép lakásán, büszkén mondotta: " Ez az érem többet jelent nekem, mint az osztrák kitüntetés." Fia, ROLAND az osztrák hadsereg legfiatalabb vezérkari alezredese.

Másnap, jul.30.-án AYKLER ZSIGMOND cső.főhadnagy barátom magával vitt egy, a Bécs környékét megtekintő turistacsoport kirándulására. AYKLER ZSIGMOND, ma, idegenvezető Bécsben. Bámulatos nagy művészettörténelmi és történelmi felkészültséggel vezeti Zsiga bajtársam a csoportot a Heiligeekreutz bencés kolostor műemlékei között és nincs az a kérdés, amelyre ő szakszerű válasszal ne tudna szolgálni. Az otthonról jött magyar turisták nem is sejtik, hogy egy Szovjet fogságot, majd Recsket végigszenvedett ember az, aki őket a művészeti világ szellemi régióiba vezeti és briliáns tájékoztatást ad a tatárjárás körüli magyar-osztrák kapcsolatokról, mely egyrészt a mi IV.Béla királyunk bujdosásával, másrészt Babenberg Frigyes herceg kétszínű politikájával forrt össze.

Zsiga, ma egy megelégedett, bölcs ember és ő az, aki az ezévben, az 1942-es évfolyamunk Ludovikás Találkozóját is rendezte. A kiválóan sikerült Találkozó nagyban az ő érdeme, de nem szabad kifelejteni feleségének, ENIKÓNEK a fáradozását sem, mert minden nagy férfi mögött ott húzódik meg, szerényen a háttérben, a segítő asszonyi lélek.

Linz városában élő volt cső.tiszt bajtársammal SIMONFFY FERENC cső.hadnaggal sokáig nem tudtam érintkezésbe jutni. Csak közvetlenül a Szt. István napi ünnepség előtt sikerült telefonon beszélgetnünk, majd meghívásomat elfogadva, a keresztlányomék linzi lakásán találkoztunk szemtől-szembe. Itt beszéltük meg, hogy az ünnepséget együtt, egy asztalnál fogjuk tölteni. Itt volt alkalmam megismerni Feri végtelenül bájos feleségét, ERIKÁT. Feleségem és Erika hamarosan úgy megbarátkoztak, hogy ebből a lakásukon tovább folytatódó együttlét született, mely csak késő este ért véget. Feri bajtársam, még mindig a szigorú katona, aki nem megy ki az utcára pizskos cipőben. Bár nyugdíjas, de még mindig jó erőben van és fess, jól öltözött úr, aki Linz egyik legszebb negyedében lakik. Benne sem ismerné fel senki sem a börtönre ítélt és onnan megszökött rabot, aki végül is, hozzánk hasonlóan, csak kinn, külföldön találta meg azt a nyugalmat és megbecsülést, amit hazájában is megérdemelt volna.

Már első, 1982-beli ausztriai látogatásom alkalmával találkoztam TELEGDY DÉNESSEL, aki szintén 1942 jun.-i avatású cső.hadnagy. A mi évfolyamunk, avatás után 1 évre kötelező csapatszolgálatra lett szétosztva az ország különböző gyalogezredeihez. Én így kerültem Szegedre a 9.-ik gyalogezredhez. Hogy Dénes hová került, nem tudom, de egyszer csak kaptuk a megdöbbentő hírt, hogy Dénest egy kézigránát-oktatás közben szörnyű baleset érte. Az ismeretlen okból felrobbant gránát leszakította Dénes mindkét kezét, megsértette dobhártyáját, veszélyeztette a látóidegeket és feltépte a gyomorfalat. Megtudtam, hogy a Margitsziget-i kórházban van és az első adandó alkalommal felkerestem. Akkor már túl volt az életveszélyen, de még mindig a kéz-elvesztés sokkjától szenvedett. Annál inkább meglepett, amikor Linzben, a saját kis robotgóján, melyet a protéziséhez alakítottatott, jelent meg nálunk. Most hosszabb időnk volt együtt lenni és így több részletet tudtam meg múltjából. A kommunizmus alatt, ő is, hozzám hasonlóan, csak fizikai munkát kaphatott és a karjához erősített fűrésszel, mint favágó dolgozott a Bakonyban. Így, természetes, hogy 56-ban ő is Ausztriába jött és először, mint ifjúsági vezető dolgozott. Majd ráállt a felsőbb matematikára és ma, az egyetemen a matematikából bukásra álló fiatalokat oktatja. Ezen felül MARATHONI FUTÓVÁ képezte ki magát és kétszer nyerte

meg a bécsi marathont. Ma szép nyugdíjjal rendelkezik. Gyönyörű kis öröklakásából a világ felé derűsen tekintő, köztisztelőben álló polgára társadalmának.

A Linz-i Neuheimat-ban lévő r.k.templom magyar miséjén ismertem meg BARTHA PÉTER cső.szakaszvezetőt. Az ismeretség azért is érdekes volt, mert BARTHA PÉTER ugyanabból az erdélyi városkából származik, mint a feleségem. Mikor megismertem, feleségem még nem tért vissza Romániából és így, először csak magam mentem őt meglátogatni, a Linz-től kb.6 km.-re lévő községbe. Itt, kávézás közben huzakodott elő az én Bartha barátom azzal a problémával, hogy: egy gyönyörű ezredzászló van a birtokában. A zászlót a Magyarországra visszatérő huszártisztek egyike hagyta az őrizetében. Ő maga már egy cukorbajos öreg ember. A felesége osztrák. Gyermeke nincs. Így kéri az én tanácsomat a zászló jövőjével kapcsolatban.

Nekem azonnal a Torontoi Magyar Fegyveres Erők Múzeuma ötlött föl, mint az egyetlen hely, ahol a zászló méltó elhelyezést kaphat.

Mikor megláttam a zászlót, tudtam, hogy kincsre bukkantam. Az I. Budapesti Huszárezred zászlaja ez, melynek zászló-anyja, a zászlószög tanúsága szerint Augusztina főhercegnő és a zászlón az összes huszártisztek neve bevésztetett zászlószögekben szerepel. Úgy a szövet, mint a kétoldali címer himzése gyönyörű munka.

Azonnal becsomagoltuk és még azon melegében elvittük a postára és feladtuk Dr. KISS GYULA vezetőbajtársunk címére.

A zászló azóta már meg is érkezett Kanadába és rövidesen a TORONTOI MUZEUMOT fogja díszíteni. (1987.IX.17.-én rendben megkapták! Kp.Vezető)

BARTHA bajtársammal együtt azután kimentünk a Linz-i katonai temetőbe, ahol a II.Világháború során Linzben elhunyt magyar katonák sírjait kerestük föl.

BARTHA PÉTER bajtárs, még arra is kért, hogy tudakozódjam Dr.DOBOLYI LAJOS ezredes úr zászlója iránt KISS szds.úrtól, amit ezennel megteszek.

Mikor feleségem megjött Erdélyből, még egyszer kimentünk együtt Barthaékhoz és újra felkerestük a katona sírokat, többek között Vitéz BARTHA altábornagy úr, volt Honvédelmi Miniszter sírját.

Bartha Péter bajtárs nagy tisztelője Habsburg Otto kir. hercegnek, az Európai Parlament tagjának, akivel többször találkozott és akivel állandó kapcsolatot tartott fenn, mindaddig, míg a cukorbetegségből származó látásának romlása ebben meg nem akadályozta.

BARTHA PÉTERRŐL a Linz-i magyarok azt tudják, hogy nincs olyan magyar ügy, melynek érdekében a legmesszebbmenő anyagi áldozatra hajlandó ne lenne.

Megemlítem még a bajtársak közül TOLLAS TIBOR nevét, akit az emigrációs magyarság, jóformán kivétel nélkül ismer. Vele Münchenben is és a Ludovikás Találkozón is összejöttem. Münchenben megtekintettem a Nemzetőr nyomdáját és levettem a kalapomat az előtt a hallatlan erőfeszítés előtt, amit Tibor és gárdája végez. Már nem korszerű gépeik fogyatékoságát lelki erővel és szorgalommal pótolva, végzik munkájukat a magyarság szolgálatában. Sajnos, Tibor bajtársunkat erősen megviselte operációja, de a München-i találkozás és a Bécsi Találkozó között eltelt néhány hét is mutatta, hogy javulóban van és lelkesedése nem csökkent, de gyarapodott.

Ezekről a felújított kapcsolatokról óhajtottam beszámolni bajtársaimnak.

1987 szeptember 12., -

DOMOKOS SÁNDOR
Szerkesztő

CS.B. (Ludlow Ma.,USA) 1987.V.7.-én... " Mint akit felébresztettek elvonult élete aluszékonyságából, úgy hatott rám a ma érkezett Bajtársi Levél. Számkivetettségemben azt éreztem, hogy kedves vendég látogatott meg. Az érdeklődés olyan fokával olvastam végig a Levelet, hogy el kellett felejtennem testi nyavalyáim makacs szorítását. A szellemi ürességbe tartalmat hozott és feléledt emlékeimre új napfény süttött.... Végül is elszomorodva tettem le, azzal a fájó érzéssel, hogy minden csak volt... Legalább is nekem, aki kilencvenedik életévemben, béna testtel és néma lélekkel nem várhatok mást, csak az elmulást... Viszont vigasztaló tudat, hogy vagytok Ti, akik jótékony hatással, élő reménnyel láttok még jobb jövőt, célt és tartalmat, akiket utódaimnak tartok és büszke vagyok Rátok, mint apa a fiaira. Adjon az Isten jó egészséget, fenntartó erőt, hitet, munkaképességet Neked és munkatársaidnak. A B.L. fenntartására csatoltan küldök 20.00 US dollárt. Ószinte bajtársi szeretettel üdvözlöl és ölel... "

F.F. (Windsor, ONT.Kanada) 1987.V.7.-én... " A részemre küldött B. L.-t ma megkaptam az Emléklappal együtt, melyet örömmel olvastam, úgy, mint az azelőtt jöttéket is... Az elmúlt évben igen kivettem részem a betegségből, melyek a mindennapi dolgokkal együtt igen elfoglaltak. Köszönve a B.L. megérkezésének annak olvasása kicsit megnyugtat, hogy nem csak én vagyok, akik bajjal küzködnek. Ezért kérjük Isten segédelmét, nem csak magunkért, hanem minden Bajtárs és bajtársi Családért, valamint minden honfitársunkért. Itt küldök a B.L.-re 30.00 dollárt. Maradok továbbra is bajtársi tisztelettel..."

V.G.M. (Beaconsfield, Que.,Kanada) 1987.V.9.-én... " A B.L.-t megkaptam, melyért ezúton mondok köszönetet. Öröm számomra, hogy a B.L. alapkövét lerakó 4 élő bajtársat még köszönhetem szeretettel.Isten áldását kérem további munkájukhoz.

Istennek jóvoltából 1945-ben a bajtársak közül sokan a nyugati oldalra sodródtak, de voltak olyanok is,akiknek a keleti oldal jutott. Ezeknek 1945-1956-ig internálótábor,börtön volt osztályrésze. Ezek,akik zárt ajtók mögött voltak, nem lehettek kőművesei a bajtársi alapot lerakó kis csoportnak. Én, mint ehhez a csoporthoz tartozó, úgy a magam, mint szerte a világon szétszóródott bajtársak nevében kijelentem: az alaphoz mi is hozzájárultunk.

Hozzájárultunk akkor, amikor kurtavasban verejtékeztünk, és a szó legszorosabb értelmében egymást segítettük, ápoltuk és bátorítottuk. Így lettünk mi is részesei annak az elvetett gondolatnak, mely ma hatalmas fává nőtt és virágzik... Kérem szerte a nagyvilágban élő volt rabtársaimat, a Bajtársi Levelen keresztül tegyenek vallomást a volt börtönökben tanúsított összefogásról.

Az Emléklap könnyet csalt szemembe. Minden elismerésem a Vezetőség minden tagjának, akik fáradságot nem ismerve dolgoztak, hogy a 40 évvel ezelőtt megkezdett munkát tető alá hozzák. Külön köszönet DOMOKOS és RADA bajtársaknak, a minden kényes ízlést kielégítő szép rajzért..."

B.J. (Rotenburg, BRD.) 1987.V.21.-én... " A küldött Emléklap szívben és lélekben nagyon és mélységesen meg hatott és ennek ellenértéként két könnycsepp szántott végig az arcomon, amit az emlékezés kényszerített elő... Felsőhajtottam: Istenünk! Hát nem szép és üdvös ez így? De igen. És ekkor gondoljunk arra, mindez Kinek, vagy Kiknek az érdeme? Kik oltogatták, nyesegették a gyenge hajtásokat? Ők, Elődeink. Ők, akik a nemzetért harcban, sokan a homokzsákok előtt, vagy a bitó-

fán fejezték be életüket. Ha ezt így megértettük, jusson eszünkbe, őket tagadjuk meg, ha akár lépésnyit is eltérünk a " Híven, Becsülettel, Vitézül " szövegétől. Nem, nem, soha!

Kedves Bajtársaim! Örömmel és mélységes szeretettel vettem és olvastam az Emléklapban foglaltakat. Végtelenül sajnálom, hogy azokat nem tudtam, nem bírtam minden alkalommal végrehajtani. Kérem, tudják be emberi gyarlóságomnak. Az Emléklapért mélységes hálámat és köszönetemet fejezem ki. Az ottlévő összes kedves Bajtársaimnak a legjobbat és szebbet, főként jó egészséget kívánok. Kérve a Mindenható bőséges áldását, maradok mély hazafias tisztelettel: BATA JÓZSEF.

J.P. (Baxter, MN., USA) 1987.V.15.-én... " Hálásan köszönöm a Bajtársi Levelet és a vele küldött Emléklapot. Az Emléklapot azonnal beke-reteztem, a B.L.-t elolvastam, nagyszerűen van összeállítva. Az öreg-séget leszámítva meg volnánk, olyan öregesen. Kívánunk jó egészséget és jó kedvet a további B.L.csináláshoz. Kívánva sok minden jót, mara-dunk bajtársi üdvözlettel: JEGENYÉSÉK. "

B:B: (Toronto, ONT., Kanada) 1987.V.30...." Hálásan köszönöm a most, nemrég küldött B.L.-t és a melléje csatolt Emléklapot, amely gyönyörű szép munka és így a legkedvesebb emlékeim között fogom megőrizni..."

Dr. A.L.T. (Bulverde, TX., USA) 1987.V.27.-én ... " Nagyon meglepett és mondhatni meghatott a Bajtársi Közösség Vezetősége részéről részem-re juttatott Emléklap, nagyon jól esett. Büszkén fogom a bekeretezett Emléklapot az íróasztalom fölé akasztani. Laci fiam (US kapitány) nagyon büszke volt, mikor 4 évvel ezelőtt kitüntették a Meritorious Service Medal-lal. Most majd mondhatom: " nézd csak fiam, Apád is, ha későn is, de kiérdemelt hasonlót." ... A B.L. nagyszerű, mondhatom mindenre ki-terjed figyelmetek. Legközelebb megint jó volna olvasni néhány régi cső. történetet, élményt..."

v. Sz.J. (Sarasota, FLA., USA) 1987.VI.1.- ..." Az Emléklap, bárki tervezte, nagyon jó kivitelű, egyszerű de tetszetős és hűen fejezi ki, úgy Testületünk, mint Bajtársi Közösségünk multját és jelenét. Úgy szintén Testületünk szimbólumát és jelmondatát " Híven, Becsülettel és Vitézül ". Hálás köszönetemet fejezem ki az Emléklap részemre való meg-küldéséért..."

v. N.L. (Spring Hill, Fla. USA) 1987.VI.28.-..." Megkaptam a B.L.-t az Emléklappal együtt. Az utóbbit csak olyan művészi lélek tudta meg-álmodni, mint aki a "Karthagói Katona"-t megénekelte. Hála neki érte, s bajtársaink elismerése. Viszont a B.L. már nem igen szerez örömet, amikor a holtak neveit olvasom... Szomorúan kell tapasztalnom azt is, hogy kevés lap foglalozik a Csendőrnapi jelentőségével. De ennek, talán baj-társaim is az okai, mert elfelejtenek írni. Minden csendőrnek kell, hogy legyen a volt szolgálatával kapcsolatos élménye. Mivel már a volt Próba urak is nyugdíjban vannak, idejük is kell, hogy legyen. Addig is kérjük a jó Istenünket, hogy a vezetők maradjanak frissek!... "

H.E.E. (Grand Rapids, MI. USA) 1987.VI.12.-... Néhány héttel ezelőtt kaptam meg a B.L.-t, nem tudom szavakkal leírni, milyen sokat jelent az a számomra. Ezenkívül nagyon szépen köszönöm a megtiszteltetést, az Em-léklapot. Megköszöntem a jó Istennek, hogy segített 40 évig létesülni. Gyönyörű rámba tettem. Adjon a jó Isten erőt, kitartást továbbra is fenntartani e drága B.L.-t. Erőt, egészséget, legjobb kívánságaimat kül-döm v. LENGYEL BÉLA altbgy. honfitársunknak és v. ÁGHY-ASBÓTH ZOLTÁN

ezds., uraknak. Sok, sok örömet, egészséget!... "

N.N. (Ill.,USA) 1987.VI.12.-... " A legutóbbi B.L. mellékleteként hálás köszönettel kaptam kézhez a Közösség megtisztelő Emléklapját.Én úgy érzem, hogy nem érdemeltem meg, hiszen a Közösséget aktíve, talán csak helyi viszonylatban támogattam, Titeket pedig, csupán szerény támogatással kifejezvé mind írásban, mind szóban a Ti az egész világon széjjelszórt bajtársak összefogásában kifejtett áldásos munkásságokért..."

v. M.Sz.B. (Sao Bernardo do Campo, Brazília) 1987.VI.15.-..." A részemre küldött Emléklapot, mellyel megtiszteltetek, hálásan köszönöm. Mindenkor csodálva látom azt a példás bajtársi összetartást, amely annyiszor megnyílvánul köztetek. Az Úristen megáldó és megtartó áldása kísérjen életetekben és munkátokban. Szeretettel köszöntelek kedves mindnyájatokat..."

Dr. S.J. v.J. (Concord, NSW., Ausztrália) 1987.VI.15.- ..." Köszönöm csoportunk nevében a remek Emléklapot, melyet a Csendőrnapi díszében mutattam be. Mindnyájunk háláját és köszönetét tolmácsolom érte. A csoportnak címzett Emléklapban benne van a csoportnak minden tagja. Ügyvezetőnk fogja őrizni a csoport irataival együtt..."

Sz.P. (London, Anglia) 1987.VI.24.-... " Az Emléklapokat köszönettel nyugtázom. Szép, egyszerű, ízléses. Mindenkinek tetszik. Mint tudod, most már igen kevesen vagyunk. Szerencsére, mindenki egészséges. SZABÓ MIHÁLY főtörm., kora miatt gyengébben, de tűrhetően...."

H.L. (Trenton, N.J., USA) 1987.VI.9.-... " Az Emléklapot a B.L.-lel együtt megkaptam. Nagyon köszönöm. Ilyenre nem számítottam több másokkal. Hogy az most, a 40.-ik év alkalmával lett kiadva nagyon is időszerű. 10 év multával igen kevés lesz a létszám. Jómagam is benne vagyok a 85-ben, aztán még magasabb korban lévők is vannak közöttünk..."

S.P. (Offenbach, BRD.,) 1987.VI.25.-... " Ezúton köszönöm meg az Emléklapot, a kedves figyelmet a B.L. Tagjainak, szívélyes magyar bajtársi üdvözlettel..."

v. Z.E.-né (Brüsszel, Belgium) 1987.VIII.10.- ... " Nagyon szépen köszönöm az Emléklapot. Hogy soraimmal megkértem, (az ok) a hónapokon át tartó betegeskedés. A "Bajtársi Levél" további megjelenéséhez a Mindenható segítő kegyelmét kérem. Szíves üdvözlettel..."

DOMOKOS SANDOR (Winnipeg,Man.,Kanada) 1987.IX.19.- ...

Beszámoló az 1987-es LUDOVIKÁS TALÁLKOZÓ-ról.

1942-ben a magyar tisztképző akadémiák, a Ludovika, a Bolyai és a Kassai Repülő Akadémia két évfolyamot avatott. Egyet júniusban és egyet decemberben. Ennek idestova 45 éve és az idén az Ausztriában és Nyugat-Németországban élő volt tisztjei ezeknek az évfolyamoknak elhatározták, hogy Bécsben, 1987 szeptemberben megrendezik a 45 éves Találkozójukat. A becslések szerint, ez a kettős évfolyam körülbelül 1000 magyar tisztet foglalt magába. A találkozó megszervezését AYKLER ZSIGMOND (1942 júniusi avatás) cső.főhadnagy bajtársunk vállalta magára. Jobb választás nem lehetett volna, mert AYKLER ZSIGMOND ma, mint nyugdíjas nagypapa, idegenvezetéssel foglalkozik szabad idejében. Mivel Bécsben

él, így összeköttetései egy ilyen találkozó megszervezéséhez a lehető legjobbak. Ő úgy a szállodákkal, mint a transportációs vállalatokkal összeköttetésben lévén, valóban a legjobb módon fogta meg a kérdést, amikor az Akadémia Hotelt - mely Bécs szívében van, - választotta ki a jelentkezők lakhelyéül. Nem említve a méltányos árakat, maga a Hotel fekvése lehetővé tette, hogy, aki akarta, úgy a két híres muzeumot, mint a Parlamentet, a Burgot, vagy a Városházát is gyalog elérhette. A méltányos árral azt is lehetővé akarta tenni a rendező, hogy a Magyarországon élő bajtársak is minél nagyobb számmal jelenhessenek meg. Eleinte egy egész autóbust megöltő létszámú jelentkező mutatkozott, de az év folyamán beállott pénzromlás ezt a tervet kivitelezhetetlenné tette. Így csak négy, vagy öt család jött Magyarországról, akik nagyrészt a külföldön élő bajtársak szponzorálták.

Az első összejövetel szept.4.-én a hotelünk közelében lévő "Stadt Brunn" vendéglőben volt. Eleinte nagy volt a zúr-zavar, mert bizony az évtizedek elteltével a sok ifjú arc alaposan megváltozott. Lassan azután fel-felderengett a múlt és egyre többen borultak egymás nyakába. Egyik legkedvesebb találkozásom ÖRDÖGH OTTÓ évfolyam társammal volt, akivel 56-ban ugyanitt, Bécsben egy utcasarkon futottunk össze. "Te élsz?" - "Te élsz?" - felkiáltással üdvözöltük egymást, mivel mindketten úgy tudtuk a másikról, hogy meghalt. Most ismét összefutottunk. OTTÓ már egy jó módú úriember Ausztráliában. A másik hihetetlen találkozás ANDRÁSFALVY KÁLMÁNNAL történt, akivel egy században voltam és még '56 előtt, mint teherautó soffőrrel találkoztam és láttam az arcán, hogy nem ismer meg. Többször elismételve a nevemet, egyszerre csak a nyakamba borult: "Sanyikám...hát azért nem ismertelek meg, mert az avatási képenem gyászkeretbe vagy foglalva. Még dátum is van.Úgy tudtam, elestél."... Hát ilyen és hasonló egymásratalálásokkal telt az este és annál nagyobb volt az öröm, ahogyan az emlékezet kezdett felelevenedni és visszavitt bennünket az ifjúságba.

Szept.5.-én, szombaton, két autóbusszal mentünk ki a Wienerwaldon keresztül a Heilige-Kreutz bencés kolostorba. Zsiga volt az idegenvezetőnk, aki érdekesebbnél érdekesebb tényekkel gazdagította tudásunkat, úgy művészetismereti, mint történelmi szinten. Mégis a legfőképpen az újból fellelt bajtársak élménykicserélése volt a legizgalmasabb téma. Egy kedves kis osztrák vendéglőben ebédeltünk Meierlinghez közel, majd Badenen keresztül tértünk vissza Bécsbe.

Találkozónk ünnepélyes napja, vasárnap, szept.6.-án volt. Ekkor egy közös Katolikus-Lutheránus (Eukumenikus) istentiszteleten vettünk részt a bécsi St. Bernhard kápolnában a Stephans Dómhoz közel. A két szertartást celebráló papnak nem sikerült a nevét feljegyezni, de a szentbeszédet a lutheránus pap tartotta, arra emlékszem. A beszéde nem volt sablonos, mert a katona, a háború és az erkölcsi kötelesség keresztényi összefüggéseit tárgyalta. Maga is bevallotta, hogy nem válaszokat akar adni, hanem kérdéseket felvetni és meggondolkoztatni. Az istentisztelet után a "Lugek" vendéglőben volt a közös ebéd. Itt aztán mindenki járt asztaltól-asztalig, címek, névkártyák, kézfogások, ölelések, ígéretések kerültek kicserélésre. A néhány keresetlen szóval tolmácsolt üdvözlés és Aykler bajtársunk záró szavai után, még sokáig maradtunk együtt, mert ki akartuk használni ezt az aligha visszatérő alkalmat, hogy egymással még kezét szoríthassunk...

A találkozó után átgondolva a látottakat és hallottakat, arra döbentem rá, hogy a cirka 50 résztvevő, egymásközött, legalább kétszáz év börtön, fogság, munkatábor, kitelepítés terhét hordozza...és mégis, - valami csoda folytán,- a zömünk mind egészséges, életerős ember, kiforrott egyéniség, akiknek legtöbbször az élet megpróbáltatásait legnagyobb részben sikerre tudta átváltani. Látva ezt a sok értékes, életerős és alkotóképes embert, újra rádöbentem arra, amit már annyiszor tapasztaltam, amikor az emigráció értékesebb elemeinek gyűlésein vettem részt, hogy mekkora az a szellemi veszteség, amit Hazánk szenvedett a II.Világháborút követő kegyetlen korszak következtében...

Ugyanakkor vigasztalt a tudat, hogy ezekben az emberekben az a sokszor félreismert és el nem ismert Magyarország mennyi méltó képviselőt talált, akik életükkel tudják meggyőzni azokat, akik az elferdített tények világánál olyan helytelen véleménnyel voltak eddig a magyarságról.

+ + +

A B.L. 1987/1.szám 51. és 52.oldalán H.A.-tól érkezett elismerő sorokra hozzászólást kaptunk id.H.L. (Trenton,N.J.,USA) bajtársunktól, mely szerint a Testületünkben, a tiszthelyettesi karban szolgáltak olyan bajtársak, akiknek igenis voltak felsőbb iskolái, akik ezzel a képzettségükkel is hozzájárultak a csendőrségi szolgálat eredményes teljesítéséhez..." mert az elrabolt területekről sok-sok iskolázott ember menekült el és sokan a Testületnél próbáltak elhelyezkedni 1921-22-ben és még később is..." majd így folytatja:..." Amikor bevonultam a Gilányi laktanyába, Debrecenben, mindjárt ott volt LÉVAI ANDRÁS 1.oszt. tthts. 4 polgárral. Az iskola befejezése után beosztást kaptam a Mándok-i szárny helyi őrsére. A szakaszpk. RÓKERT SÁNDOR 1.oszt.tthts., 4 polgárral, BEDŐ FERENC 1.oszt.tthts., öpk., 4 polgárral. Beosztva volt BENCSEK (BÁCSKAI) SÁNDOR őrm., később tthts., 5 gimnáziummal. Később ugyanezen az őrsön volt öpk.-om NAGY ERNŐ tthts., érettségivel. Második őrsöm a MOHÁCS-i szárny pécsváradi szakasz Véménd-i őrsé. Szakpk. BITAI MÓZES 1.oszt.tthts., 4 polgárral. Öpk. FINCA ENDRE tthts., 4 polgárit végzett.

Innen Budapestre vezetett az utam, a nyo.törzsalosztályához, ahol 12 évig voltam. Ittlétem alatt ott volt Dr. ZÁDOR ANTAL alhdgy., Dr. BÓDICZKY KÁLMÁN őrm., SZABÓ GÉZA alhdgy., érettségivel, SZANTÓ ZSIGMOND tőrm., érettségivel, VEGH LAJOS alhdgy., 4,- GÖNDÖCS FERENC alhdgy., 5 gimnáziummal. 4 polgárit végeztek az alábbiak: SZENDI IMRE főtőrm., LUKÁCS PÁL főtőrm., F.KISS JÁNOS főtőrm., MARTON JÓZSEF főtőrm., VERES KÁLMÁN őrm., HUNTELEKI JÓZSEF őrm., 4 gimnáziuma volt ERDÉLYI BÉLA főtőrm.,-nek.

A fentnevezett bajtársak mind előbb végezték el iskoláikat, mint hogy a Testület kebelébe léptek. Hány magasabb végzettségű bajtárs volt az ügyészségeknél, orvosok irodáiban, kerület és más pság-oknál. De őrsőkön is voltak beosztva diplomás emberek. Csodálkozásra ad okot, hogy a cikkíró felsőbb iskolákkal rendelkező bajtársakkal sem odahaza, sem az emigrációban nem találkozott, ilyenekről nem hallott.

Itt megemlítek egy esetet:

Az egyik évben készültünk éleslövészetre Nagytéténybe. Akkor vonult be a törzsalosztályhoz X.hdgy.úr. Ő vonult ki a szolgálatmentesekkel a lögyakorlat oktatására. Így kezdte: " Mielőtt célzunk, mély lélegzetet kell venni, de nem a földre lehajolni... érti ezt ott, a jobbszárnnyon alhadnagy? " Összekapja magát a megszólított és jelenti: "Hadnagy úr, Dr.ZÁDOR ANTAL alhdgy. alázatosan jelentem, ezelőtt 24 évvel megtanultam az ilyen bagatell dolgokat." ..."Hát maga, ott a balszárnnyon, őrmester, érti? " Az is összekapta magát és jelenti: " Hadnagy úr, Dr. BÓDICZKY KÁLMÁN őrmester, alázatosan jelentem, 12 évvel ezelőtt a csa-

patnál mindezeket megtanultam."... " A két megszólított, bevonulás után az irodámban jelentkezzenek nálam. Bevonulni! Oszolj!"

A hadnagy úr a minisztériumban más beosztást kapott.

" A B.L. 1981/1. szám 67. és 68. oldalon beszámol arról, hogy a New Brunswick-i csoport vezetője beszédében mondotta, hogy "...a mi Testületünk volt az egyedüli, melyben az angyalos nagycímert az utolsó perzig kalapunkon viseltük! "...

Ez felidézte régi emlékeimet, mikor az 1920/ 30-as években a B.M. VI.c. osztályában teljesítettem szolgálatot. Itt, nekem volt kiosztva az az ügydarab, mely a csendőrkalap címerének kiscímerré leendő átalakítását célozta. Ezt az ügydarabot, osztályvezetőm hozzájárulásával, többször, későbbi határidőre irattárba helyeztem. 1934-ben hagytam el ezt a beosztásomat. Most, úgy látom, hogy előadó utódaim is ugyanezt tehetnék, mert a címer a csendőrkalapon végig megmaradt. Ennek ez a története. " v.VATTAY FERENC, 1981.VII.10.-én. (Érkezett: '87.VIII.25.-én)

+ + +

Hálás köszönettel nyugtázzuk bajtársainktól a külföldről érkezett üdvözlőleveleket, valamint az egyéb jókívánságokat:

Özv.Gyulai Ödönné Icu; dr. Balogh Elemérné Ágnes; Klestinszky László; Kalocsa Gyula; Péterffy Zsombor; Máthé Jenő; Domokos Sándorék.

BIZONYOSAN SOK ÉRDEKES ÉLMÉNNYEL ÉRKEZTEK HAZA, KÜLDJENEK ÚTI BESZÁMOLÓT A BAJTÁRSI LEVÉLNEK.

+ + +

IX.

ÉRTESÍTÉS, FELHÍVÁS, KIEGÉSZÍTÉS, NYUGTÁZÁSOK

SIMONTSITS ATTILA (Brooklyn, OH. USA) pc. hadgy., tb.cső. " The Last Battle for St. Stephen's Crown " (Weller Publishing Co., Toronto, 1141 oldal) dokumentációs szakmunka szerzője, néhai v. SZATHMÁRY KÁROLY munkatársa és hűséges barátja, a M.Kir.Csendőr és Vitézi Múzeum-ról video-kazettát készített, melynek egy példányát az MKCsBK B.L. irattárának adományozta. 1987.IV.4.-iki levelében így ír:

"... Itt küldöm szeretettel Karcsi emlékére ezt a video-kazettát, hogy munkássága és csendőri összefogásotok eredménye hirdesse szép multunkat és adjon példaképet a jövő nemzedék számára..." (B.L.1986/1.szám.)

A Múzeum tárgyait v.SZATHMÁRY, alapító-muzeumőr személyesen ismergeti és bejelenti, hogy azokat a M.Kir.Fegyveres Erők Múzeumának (Kanadai Magyar Kulturközpont, Toronto, Ont.Kanada) adja át további megőrzésre. (Szerk.)

+ + +

Vitéz HANGODI JÁNOSNÉ, aki erdélyi születésű, vitéz HANGODI JÁNOS MKCsBK szórványvezető (Victoria, B.C., Kanada) hitvese 1000.00 kanadai dollárt adományozott a Vitézi Rendnek keresztül az emigrációs erdélyi munka támogatására. (Vit.Tájé. 1987.VI.27., München, BRD.)

+ + +

ADELAIDE (Délausztrália) A 7. AUSZTRÁLIAI MAGYAR TALÁLKOZÓ Rendező Bizottsága kéri azok jelentkezését, akik védnökséget vállalnak, s akik, mint sportolók, a versenyszámokban indulni óhajtanak. Már eddig is nagy érdeklődés mutatkozik sakk, tenisz, asztali tenisz, billiárd, golf és a labdarugás iránt. Dr. GAÁL KÁROLY orvos, MAGYAR ORVOSKONGRESSZUST szeretne rendezni a TALÁLKOZÓ alatt. Jelentkezéseket kér. Azok, akik lakást igényelnek, jelezzék a város melyik részén, illetve szálloda, vagy motelben óhajtanak lakni és küldjék be a foglalási díjakat. (Perthi Magyar Hírek, 1987. márciusi szám.)

Bajtársaink küldjék leveleiket az alábbi címre:

Mr. M. UTCZÁS
Unit 302, - 338 Marion Road,
North Plympton, S.A. 5037
Australia.

A 7. AUSZTRÁLIAI MAGYAR TALÁLKOZÓ (1987.XII.30 - 1988. I.6.-ig) és az azt követő Cserkész Jamboreevel egyidőben rendezi meg az AUSZTRÁL CSERKÉSSZÖVETSÉG a XVI. VILÁGJAMBOREE-t Sydney-től délre 60 km.-re, először a déli földrészen, 13.000 résztvevőre számítanak.

A Világjamboreen az ausztráliai magyar cserkészcsapatokból egy mintaraj fog résztvenni. A Magyar Cserkészszövetséget BODNAR GÁBOR cscst., ügyvezetőelnök (N.J.,USA) fogja képviselni. (M.É.1987.I.29.-)

+ + +

+ + +

A Calgary-i Magyar Nyugdíjasok Klubja által kibocsátott magyar nő-talemezek ára:

1 lemez 7.00 dollár + 3.00 szállítási költség.

Ha valaki mind a 6 lemezt megveszi, annak ára 45.00 dollár + 3.00 dollár postaköltség, 12.00 dollár megtakarítás.

Kazetta ára: 7.00 dollár.

Cím: HUNGARIAN SENIOR CITIZEN CLUB, 1328-87 Ave., S.W. Calgary, Alberta.
T2V OW3 CANADA.

+ + +

Színes karácsonyi üdvözlő lapok magyar motívumokkal és magyar felírat-
tal kaphatók. Minimum megrendelés: 10 darab. Ára: 9.00 dollár posta-
költséggel. Megrendelhető: Domokos Sándor, 29 A- 380 Assiniboine Ave.,
Winnipeg, Man., CANADA R3C 0Y1

Minden 10 darab után 50 cent a B.L. javára lesz fordítva.

+ + +

Értesítés

Az általános áremelkedésekkel kapcsolatban, a nyomtatási és főként a magas postai díjszabás igen megemelte kiadásainkat.

Ennek ellenére, még ma is küldjük a B.L.-t olyan címekre, ahonnan nem csak a hozzájárulás marad el, hanem még életjelt sem kapunk.

Így nem tudhatjuk, hogy egyáltalán még óhajtják-e továbbra is Tájé-
koztatónkat, a B.L.-et. Ezért, ezekre a címekre, ez év végével a Baj-
társi Levél további küldését beszüntetjük.

A Bajtársi Levél további zavartalan kézbesítése érdekében, kérjük a
Címzetteket, hogy lakásváltoztatásukat KÉSEDELEM NÉLKÜL jelentsék be
a Kiadóhivatalnak és az 1975-ben bevezetett 12.00 dolláros évi hozzá-
járulást előre küldjék.

Azon bajtársunktól, akinek anyagi helyzete ezt nem engedi meg, érte-
sítést kérünk, hogy részére a B.L.-t továbbra is zavartalanul a meg-
adott címre postázhassuk.

Calgary, 1987 augusztus 31.,-én

Bajtársi üdvözlettel:
a Kiadóhivatal.

+ + +

Az MKCsBK Vezetősége

ezuton is köszönettel nyugtázza Közösségünk fönntartására befolyt önkéntes hozzájárulásokat, felülfizetéseket és egyéb pénzküldeményeket

1987 márcus 1 - augusztus 31.-ig:

Cz. F.	B.L.	US	30.00	F. I.	B.L.	25.00	M. I.	B.L.	US	15.00	
Adelaide							K. G.	B.L.	US	10.00	
csoport	B.L.		224.00	Dr.A. F.	B.L.	US	15.00	New Brunswick			
Sz. I.	B.L.		10.00	K. Gy.	B.L.	US	20.00	csoport	B.L.	US	120.00
				Dr.Zs.Gy.			P. I.	B.L.		20.00	
				Sao Paulo							
				csoport	B.L.	US	30.00	Dr.N. N.	B.L.	US	20.00
v. N.L.	B.L.	US	10.00	B.M.Z.	B.L.	US	20.00	K. F.	B.L.		20.00
v.K. E.	B.L.		40.00	v.Á.A.Z.	B.L.	US	10.00	V.I.	B.L.		15.00
S. L.	B.L.		50.00	F. F.	B.L.		30.00	Dr.N. N.	B.L.		5.00
Cs. B.	B.L.	US	20.00	T. P.	B.L.		24.00	D. S.	B.L.		25.00
v.G. M.	B.L.		20.00	L. F.	B.L.		12.00	Cs.J.	B.L.		25.00
V. L.	B.L.	US	15.00	ifj.v.G.Á.	B.L.	US	20.00	Cs.J.	B.L.		30.00
v.n.N.K.	Kp.		200.00	P.Z-né	B.L.	US	20.00	v. M. K.	B.L.		20.00
B. B.	B.L.		30.00	A. L.	B.L.		20.00	Cs.L.	B.L.	US	10.00
v. K.L.	B.L.		12.00	H.E.E.	B.L.	US	20.00	H. I.	B.L.	US	20.00
v.Á.A.Z.	B.L.	US	10.00	S. I.	B.L.		12.00	Dr.T.Gy.Sydney			
s.Sz.Sz.	B.L.		15.00	S. L.	B.L.		12.00	csoport	B.L.		400.00
S. K.	SA	US	10.00	V.Gy.V.	S.A.	US	10.00	S. F.	B.L.		25.00
Sz.P.London				Dr.B.E-né	BL.	US	25.00	Sz.B.Melbourne			
csoport	B.L.		80.00					csoport	B.L.		350.00
K. I.	B.L.	US	10.00	Id.K.L.	B.L.		16.00				

+++

LAPZÁRTA UTÁN ÉRKEZETT:

DUSKA LÁSZLÓ m.kir. vkb.honvédszázados, a Magyar Tiszti Arany Vitézségi Érem a hadidíszítménnyel a kardokkal és más háborús és béke, bel- és külföldi kitüntetés és érem tulajdonosa, az MHBK központi vezetője, az MKCsBK tiszteletbeli - több lovagrend és egyesület - tagja, az emigrációs magyarság kiváló vezetője, geofizikus, hivatásos mérnök (P.Eng.) Clevelandban (OH.USA), szívrohamban, 1987.X.1.-én 75 éves korában váratlanul meghalt.

Calgary-ban temették a magyarság és más ismerősei általános részvéte mellett a Saint Mary temetőbe az Arpádházi Szent Erzsébet templomban tartott gyászmise után 1987.X.9.-én, 1979-ben elhunyt nagyon szeretett felesége mellé.

Gyászolja: Családja, az emigrációs magyarság és bajtársai.

Nyugodjék békében.

Méltatását, búcsúztatását, a temetést, a B.L. 1988/1. számában hozzuk.(Kp.Vez.)